

KRISLAI

Ir Vėl Pluoštas Ispūdžių.
Sležečius ir Avizonis.
Kaip Ten Yra Su Peleckiu?
Lietuva Reikalinga
Reformų.

“Panevėžis” ir “Nida”
Jūrų Dugne.
Rašo R. Mizara

“Laisvė” ir vėl pradeda spausdinti pluoštą kelionės ispūdžių. Šiuo tarpu — M. Baltulionutės, kuri grįžo iš Lietuvos, kai Europoje siautė karas.

Esame tikri, kad ir šitie kelionės ispūdžių aprašymai mūsų skaitytojams patiks.

Turime ant rankų kitą aktualų ilgoką rašinį — D. M. Solomso platūs Lenkijos aprašymas. Jis taipgi skaitytojams patiks.

Bė to, turime Seno Vinco apysaką, kurią vėliau spausdinsime.

Vadinas, “Laisvė” duoda savo skaitytojams daug lengvų, įdomių pasiskaitymų. Mes norime, kad draugai skaitytojai gražiai atsikvėptų savo dienraščiu naujų skaitytojų gavimu.

Lietuvoj šiuo metu mirė du žymūs vyrai: Mykolas Sležečius, liaudininkų lyderis, ir prof. Petras Avizonis.

Abu vyrai suvaidino Lietuvos istorijoj po didelį vaidmenį. Vienas kaip politikas, vienas — kaip kultūros fronto darbuotojas.

Na, ir abu numirė kaip tik tuo metu, kada Lietuva padarė didelį pasikvimą savo istorijoj.

Idomu, kas ten Kaune atsitiko su jaunu žurnalistu J. Peleckiu. “L. Žinios” rašo, būk Lietuvos liaudininkai neima atsakomybės už tai, ką p. Peleckis padarė? Ką gi jis padarė? Mes nežinome.

Iki šiol apie Peleckį mes tik girdėjome gerų žinių: jis buvo gabus, pažangus žurnalistas. Lenkijos ultimatumo Lietuvai metu tas pats Peleckis Valstybės teatre Kaune buvo sukėlęs skandalą, kam taip lengvai buvo pasiduota Lenkijos imperialistams.

Gautosios “L. Žinių” kopijos parodo, jog ten cenzūra dar vis tebeveikia: daugybėje lakraščio vietų yra baltų, cenzūros iškandžiūtų.

Pasirodo, kad gen. Černiaus vyriausybė vykdė gyvenimą visus tuos blogumus, kurie buvo prie kun. Mirono vyriausybės.

Jeigu gen. Černiaus vyriausybė ištikrųjį pasitrauks, jeigu Lietuvoj bus sudaryta demokratinė vyriausybė, tai Lietuvos žmonės iš to galės tik pasidžiaugti.

O kad Lietuva reikalinga platesnių reformų, kad ten turėtų prie vyriausybės vairo būti prileista visų sričių žmonės, niekas negali užginčyti. Kas mano, kad Lietuvą ir ateityj turėtų valdyti tik viena tautininkų grupelė, kurios Lietuvos žmonės neapkenčia, tas netroškia Lietuvai gero.

Didelį smūgį Lietuvos prekybai uždavė paskandinimas dviejų prekybos laivų — “Panevėžio” ir “Nidos.”

Reikia nepamiršti, kad Lietuva tų laivų nedaug turėjo — tik apie dešimtą. Visi jie nedideli, tiesa, bet daug žalėjo patarnauti krašto ūkio reikalam.

Jeigu karas dar pasitęs, tai be abejo, dar ne vienas ir Lietuvos laivas bus paskandintas. Pasirodo, kad tos rūšies kare, kokis šiuo metu yra vedamas, nedidelės valstybės, jei jos ir nekariauja, nukentčia labai daug.

Todėl, kam rūpi Lietuvos

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Užsieniuose \$6.00
Brooklyne \$6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 272

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telefonas: Stagg 2-3878

Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Lapkričio (Nov.) 18, 1939

Pavienio Numerio Kaina 3c.

Metai XXIX. Dienraščio XX1

Taip, -- Talkininkai Gaus Amerikoj Pi- nigų Karui Vesti

Washington. — Amerikos valstybės ministerija leidžia kompanijoms šioje šalyje duot kreditus-paskolas kompanijoms kariaujančiose šalyse.

Naujas Amerikos “bepusiskumo” įstatymas buvo taip politikieriškai sutaisytas, jog atrodė “vidutiniam piliečiui,” kad kariaujančios šalys, pirdamos ginklus ir amuniciją iš Amerikos, turės “čia jau užsimokėt” už tokius pirkinius ir tik tada galės gauti juos savais lavais namo. Kitas šio įstatymo punktas skamba taip, tartum kariaujančios šalys “negalės” gauti šio šalį jokios piniginių pasipirties karui.

Dabar gi pati Amerikos valstybės ministerija pripažino, jog įstatyme yra palikta gana “skylių,” per kurias Anglija ir Francija gali gauti karui daugiaus finansų iš Amerikos.

Viena tokia skylė, tai kad yra uždraudžiamos paskolos tik valdžiom kariaujančių šalių, — reiškia, galima jas duot tų šalių kompanijoms ir asmenims.

Kita skylė, tai kad uždraudžiama duot paskolas apmokėjimui perkamų ginklų ir amunicijos, bet galima skolint apmokėjimui už tokius karinius reikmenis,

Karas Daro Nuostolius Vaisių Augintojams Amerikoj

Washington. — Anglija ir Francija, taupydama pinigų karui, sustabdė įvežimą iš Amerikos obuolių ir kriaušių (grūšių). O pirmesniais metais Anglija ir Francija per šį sezoną pirkdavo už apie 15 milijonų dolerių tų vaisių iš Jungtinių Valstijų.

Ilgabėnimas kitų, mažesnių svarbos vaisių iš Amerikos į Angliją ir Franciją buvo jau pirmiau uždraustas, prasidėjus karui.

Naziai Šturmo Čechų Universitetą Pragoje

Praga, lapkr. 17. — Nazijų kariuomenė šturmo ir užėmė čechų Pragos Universitetą; areštavo 1,200 studentų, kurie demonstravo už nepriklausomybę savo tautai.

ateitis ir gerbūvis, kam rūpi visos darbo žmonių šviesos, ateitis, tas turi ištotti prieš einamąjį imperialistinį karą.

Juo greičiau tasai karas užsibaigs, tuo geriau bus visiems, ypačiai darbo žmonėms, kuriems tenka aukoti ant imperialistinio karo aukuro ne tik turtas, o ir savo sūnus.

kaip geležis, aliejus-žibalas, medvilnė ir kitos medžiagos, būtinai reikalingos karui.

Trečia skylė, tai kad Anglija ir Francija gali savo arba savo piliečių šermais, turimais Amerikoje, apmokėti už perkamus iš čia ginklus ir amuniciją.

Ketvirta tame Amerikos “bepusiskumo” įstatyme skylė, tai kad “neutrals” šalys gali gauti piktą bargan neribotus daugius ginklų ir amunicijos Amerikoje, o paskui perleisti juos kariaujantiems kraštams.

Tos “skylės”, sužiniai paliktos Amerikos “bepusiskumo” įstatyme, gali labai patarnauti įtraukimui šios šalies į europinį karą.

“RAMYBĖ NAKTĮ IR DIENĄ” VAKARINIAME KARO FRONTE

Paryžius, lapkr. 17. — Francūzų komanda sako, jog karo fronte naktis ramiai praėjo.

Anot kito pranešimo, francūzai ir vokiečiai tik žiūri vieni ir kitus per sieną ir nieko nedaro.

Berlin, lapkričio. 17. — Tik retkarčiais išsąuna francūzų ar vokiečių kanuolė vakarų fronte. Abelnai nieko naujo.

“Bepusiška” Belgija Yra Anglijos Šmugelinkė, Sako Naziai

Berlin. — Hitlerio dienraštis “Voelkischer Beobachter” rašo, jog Belgija gyvenasi į savo prielaukas didelius daugius medžių ir šiaip įvairių produktų, o paskui persiūnia juos Anglijai. “Bepusiška” Belgija bendradarbiauja su Anglija prieš Vokietiją, sako naziai. Bet “Vokietijos valdžia dabar nusprendė sustabdyti tokią Belgijos veiklą,” kaip kad grumoją minimas Hitlerio laikraštis.

Suomiai Ištikinę Gera Sovietų Valia

Helsinki, Suomija, lapkr. 17. — Šio krašto gyventojai supranta, kad Sovietai negrąšina karu Suomijai. Tai jie grįžta į savo namus, nors Suomijos valdžia buvo išsiuntus juos kur kitur, pasakodama, būk Sovietai šturmuosią Suomiją.

ORAS. — Šalčiau, apsi-
niaukę.

KAIP KARAS BLOGINA GYVENIMĄ ANGLAMS IR FRANCUZAMS

London. — Praeitą mėnesį Anglijoj maistas pabrangėjo puse procento, ypač lašiniai, kiaušiniai ir cukrus.

Paryžius. — Ketvirtadienį čia pieno kaina pakelta 10 procentų. Žymiai pabrangę įvairūs maisto reikmenys.

Talkininkai Gaudo Naziai Žada Kariaut, Kol Anglija Bus “Parblokšta”

London. — Anglija ir Francija siūnia didžiausius ir greičiausius savo karo laivus medžiot vandenyse du nazių šarvuotlaivius, “Deutschland” ir “Admiral Scheer,” vadinamus “kišeninius” karo laivus.

Tiedu Vokietijos šarvuotlaiviai yra pasprukę pro Anglijos blokadą ir skandina talkininkų prekinis laivus, net tolimuose pakraščiuose Pietų Amerikos, Azijos ir Afrikos.

“Kišeniniai” vokiečių karo laivai turi po 10,000 tonų įtalpos, yra labai smarkiai ginkluoti kanuolėmis ir torpedomis, gali važti bent po vieną lėktuvą ir plaukti po 26 mylias per valandą ar greičiau.

Anglija turi tik tris ir Francija tik du tokius greitus ir galingus karo laivus, kad galėtų pasivyti “kišeninius” nazių šarvuotlaivius ir stot į mūšį su jais.

Kodėl Republikonai Pradėjo Remt Rooseveltą?

Maskva. — Sovietų spauda rašo, kad republikonų vadai yra patenkinti užsienine Rooseveltto politika, ir daugelis jų remtų Rooseveltto kandidatūrą į prezidentus trečiąjį tarnybą. Jiem Rooseveltas paskutiniu laiku įtikio ypač tuom, kad jis pervarė kongrese tarimą pardavinėti ginklus ir amuniciją kariaujančioms Europoj šalims (atsiėit, Anglijai ir Francijai). Stambieji Amerikos kapitalistai tikisi iš to didelių pelnų.

Vokietijos Submarinas ir Laivas Meksikoje

Mexico City. — Neoficialiai pranešama, jog praeitą sekmadienį pasirodė Vokietijos submarinas ties Manzanillo, Meksikos pakraštyje.

Prekinis Vokietijos laivas “Haveland” iškrauna savo krovinius Manzanillo uoste.

ŽMONĖS NUŠVILPIA IR NUBAUBIA FRANCIJOS PREMIJERĄ DALADIERĄ

Paryžius. — Kai judamųjų paveikslų teatruose yra rodomas Daladier, Francijos ministeris pirmininkas, tai žmonės dažnai švilpia ir baubia prieš jį. Ypatingai žmonės pyksta, jeigu kalbančiuose judiuose Daladieras šneka, būk jo valdžia kariauja, idant “sunaikinti fašizmą.”

Amerika ir Anglija Kursto Suomiją Karan Prieš Sovietus

Berlin. — Vokiečių spauda parodo, kaip Anglija ir Amerika kursto Suomiją. Finiją išvien su švedija ir Norvegija į karą prieš Sovietų Sąjungą.

Anglija tikisi, kad jina per Norvegiją ir švediją galėtų pridurt Suomijai didelės karinės paramos. Anglų valdovai taipgi svajoja apie užblokavimą šiaurinės Sovietų prielaukos Murmansko.

Sovietų Mokslininkas Numaskuoja Amerikos Imperialistų “Demokratiją”

Maskva. — Akademikas profesorius A. N. Bach, senas mokslininkas, rašo

“KIŠENINIS” NAZIŲ KARO LAIVAS NUSKANDINĖS ANGLIJOS LAIVĄ

Capetown, Pietų Afrika. — Čia suprantama, jog tai vienas “kišeninis” vokiečių karo laivas nuskandino Anglijos žibalinį laivą “Africa Shell,” 706 tonų įtalpos, pakraštyje Afrikos, ties Portugalijos kolonija Mozambique. Bet kai kas spėja, kad tatai galėjęs padaryt koks šarvuotas prekinis Vokietijos laivas.

Amerikonė “Robinsonienė” Jau Sovietų Pilietė

Maskva. — Amerikonė Rutha M. Rubens “Robinsonienė” jau gavo Sovietų pilietybę ir dabar vadinasi Ruta Fridrichovna Berger.

Prie jos buvo prisiplakęs Amerikoje fašistas neva “rašytojas” Donald “Robinson.” Jis išgavo fašyvus pasportus sau ir jai iš Amerikos valdžios ir atvažiavo į Sovietus kaip šnipas “tuos valstybes” prieš Sovietų Sąjungą. Abudu buvo suminti Sovietuose pabaigoje 1937 metų. Teisme jina pripažino kaltą, kad su klasingu pasportu įvažiavo į Sovietų šalį. Bet Sovietų vyriausybė patyrė, kad Rutha neturi nieko bendra su šnipiška veikla jos “vyrų Robinsono.” Todėl leido jai po teismo pagyventi pusmetį Sovietuose. O jina tuojaus padavė prašymą, kad priimtų ją į Sovietų pilietes.

Kas atsitiko jos vyrušnipui “Robinsonui,” tai nepavyko amerikiniams korespondentams sužinoti.

Ruta Fr. Berger turi devynerių metų dukterį Amerikoje.

“Trude”, darbo unijų laikraštyje, kad Jungtinių Valstijų valdžia neturi teisės užtautaut Suomijos ponus, smarkaujančius prieš Sovietų Sąjungą. — Tie ponai, beje, svajoja, su Anglijos ir švedijos pagalba, užkariaut didžiulį Sovietijos plotą net iki Uralų kalnų.

Profesorius Bach nurodo, kaip Jungtinės Valstijos su savo Monroe doktrina savinasi globą ant visos Centrinės Pietinės Amerikos; kaip Jungtinės Valstijos suruošė andai sukilimą ir per jį sudraskė Colombijos respubliką ir iš jos skeveldros sudarė Panamos respublikę; kaip Amerikos kapitalistai, su savo valdžios pritarimu, darė neva “revoliucijas” Meksikoje ir kituose Lotyniškos Amerikos kraštuose, idant Wall Stryto kapitalas galėtų pasijungt ir savarakiškai išnaudot tuos kraštus.

Profesorius Bach primena, jog Jungtinės Valstijos tikrumoj tebeaiško savo vergijoj Kuba. Tiesa, Amerikos valdžia žadėjo Filipinų saloms nepriklausomybę, bet sykiu nusprendė, jog ten turės pasilikti Amerikos karo laivynas.

O neseniai Amerikos Standard Oil kompanija įtraukė Boliviją į ilgas karo žudynes su Paragvaju, kuriame įsivyravę Anglijos žibalo-aliejaus kapitalistai, vardu Royal Dutch aliejaus kompanija.

Amerika, nežiūrint savo sutarties, gynimui Chinijos čilybės, leido Japonijai atplėst nuo Chinijos Manchukuo su 33 milijonais gyventojų. Tai tokie yra “tautų ir demokratijos gynėjai” tie Amerikos imperialistai, sako prof. Bach.

Francijos Valdžia Vis Labiau Persekioja Komunistus

Paryžius. — Francūzų vyriausybė areštavo du komunistus atstovus Paryžiaus miesto tarybos, buvusį darbo ministerį E. Frota ir žymų komunistą R. le Gall’ą.

Nuolat daromos ablavoskratos prieš komunistus. Už skleidimą lapelių su atsisaukimais baigti karą žmonės baudžiami iki 6 metų kalėjimo. Kasdien areštuojama vis daugiau komunistų.

Long Beach, N. Y. — Suminta ir pustuzinis policininkų, kad jie išvien veikę su savo sėbru policmanu Doolley, kuris nušovė šio miestelio majorą Edwardsą.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

437 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-2878

President - - - - - Jos. Kalrys
Vice-President - - - - - K. Petrik
Secretary-Treasurer - - - - - J. Gaslunas
Editor - - - - - Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.00
Foreign countries, per year	\$6.50
Canada and Brazil, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.25
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Sustingimas

Katalikų savitratistis ("Amerika") konstatuoja tą faktą, kad "Vilniaus krašto prijungimas prie Lietuvos nesukrėtė džiaugsmu amerikiečių lietuvių iki to laipsnio, kurio reikėjo laukti ir tikėti." Laikraštis nurodo, kad Lietuvoje "vedamas didžiausias vėjus, plačiausia rinkliava nualinto Vilniaus krašto žmonėms pagelbėti. Ten aukojama žmonės, pradedant laikraščiu pardavinėtojai vaikais, baigiant valstybės pirmaisiais asmenimis. Visa spauda perpildyta aukotojų sąrašais, naujaisiais atsišaukimais." Na, ir ten pat laikraštis klausia:

"O kaip pas mus? Katalikų Federacija paskelbė pagalbos vėją, bet dar tik pora tūkstančių dolerių įplaukė. Tautininkų organizuoto vieneto atsišaukimo dar negirdėti. Socialistų kontroliuojama visuomenė visai tyli. Pirmą kartą Lietuvos naudai prabilo komunistai, ragindami savo bendraminčius bei pritarėjus aukoti ir aukas siųsti tiesiog į Lietuvos atsaikimą jau parėmė šimtine."

Kad Amerikos lietuvių patentuoti patriotai tyli,—tikra tiesa. Daugiau: jie ne tik tyli, bet dargi bando įleiti į Amerikos lietuvių širdis nuodų Lietuvos neapykantai. Tie patys žmonės, kurie dar tik vakar šūkalojo, būk jie esą geriausi Lietuvos patriotai, šandien jie tą pačią Lietuvą neigia, nors tai daro netiesioginiai, labai atsargiai.

Kiek tai liečia mus, mes visuomet padėjome Lietuvai, josios žmonėms. Kai Klaipėda buvo vokiečių užimta ir į Lietuvą subėgo nemažai pabėgėlių, mes tuomet aukojome ir raginoje kitus daryti tą patį Klaipėdos pabėgėlių paramai. Šiuo metu mes suprantame, kad Vilniaus krašto žmonėms reikalinga parama, tad mes ir keliame tą paramą, aukojame. Mes žinome, kad tosios aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę, akstins visą tautą rūpintis savo ateitimi. Toji finansinė pagalba, kurią mes duodame, aišku, duos žmonėms ne tik medžiaginės paramos, bet podraug tai moralinis sustiprinimas vilniečių ir visos Lietuvos gyventojų.

Patentuotieji patriotai taipgi turėtų išsirišti iš savo anti-sovietinio ir anti-lietuviško lukšto ir stoti darban!

Mykolas Šlezevičius

Lapkričio 11 d. Kaune mirė Mykolas Šlezevičius, Lietuvos liaudininkų partijos lyderis. Nėra abejojimo, velionis Šlezevičius buvo žymi asmenybė, suvaidinusi Lietuvos gyvenime didelę rolę.

Iš pat jaunų dienų adv. Šlezevičius veikė lietuviškam visuomeniškam gyvenime, o kai Lietuva patapo nepriklausoma, jis pasiekė net ministerio pirmininko vietą. Tiesa, neišaiškėjo, kam teko ministeriui: 1926 metais Smetona-Voldemaras Šlezevičiaus vyriausybę nuvertė ir patys pradėjo Lietuvą diktatoriškai valdyti. Šlezevičius buvo nuverstas neva dėl to, kad jojo užsienio politika, girdi, buvusi per daug pro-bolševikiška. O tasai "pro-bolševikiškumas" slėpėsi tame, kad liaudininkų-socialdemokratų valdžia tuomet padarė nepuolimo sutartį su Sovietų Sąjunga.

Kokia gyvenimo ironija! Smetona tuomet kaltino Šlezevičių dėl padarymo nepuolimo sutarties su Sovietais, o šian-

dien Smetonos vyriausybė padarė su Sovietais bendro apsigynimo sutartį ir niekas nesako, kad Smetona yra pro-bolševikas.

Pastaruoju metu Šlezevičius buvo žymiai sudešinėjęs. Mūsų žiniomis, kai Lenkija jau buvo nugalėta ir Kaune, priartinus Raudonajai Armijai prie Lietuvos sienų, pradėjo pūsti nauji vėjai, tai Šlezevičius su kitais liaudininkų lyderiais stovėjęs už tai, kad Lietuva turėtų įsikišti "globos" pas Hitlerį! Tik dr. K. Grinius tam, sakoma, labai priešinos.

Šlezevičius pasirodė nekorektiškai ir tuomet, kai pereitą vasarą Kaune gen. Černiaus vyriausybė baisiai puolė statybos darbininkus streikierius. Pastarieji buvo pasiuntę pas jį savo atstovą, prašydami, kad Šlezevičius ir kiti liaudininkų lyderiai užtartų streikierius, kad jis pakeltų savo protesto balsą prieš tuos neleistinus žiaurumus, taikomus streikieriams. Deja, mūsų žiniomis, jis tatau daryti atsisakė. Tai buvo klaida, tai buvo prastas žygis, kuris smarkiai sukompromitavo liaudininkų vadovybę darbininkų aktyse.

M. Šlezevičius gimė vasario 21 d., 1882 m., Dremlių viensėdyje, Raseinių apskrityje. Mokslus ėjo Mintaujos (Jalgavos) gimnazijoje. Universitetą baigė Odesoje. Pastaruoju metu jis advokatu Kaune.

Sakoma, savo profesijoj jis buvęs labai pasekmingas, nes turėjęs daug įtakos "aukštesnėse sferose," be to, buvęs su gabus juristas.

Tai Demokratija!

Suomijoj eina liberališkas žurnalas "Soihta." Aną dieną mes citavome iš jo pastarojo numerio nuomonę apie Sovietų Sąjungos-Suomijos santykių suderinimą. Paminėtasis žurnalas pasisakė už sudarymą draugiškų ryšių su Sovietais, kas garantuotų Suomijai gražesnę ir laimingesnę gyvenimą.

Na, ir štai, Suomijos žvalgyba užpuolė ant paminėtojo žurnalo leidyklos, ją išdraskė, o tuos laikraščio numerius, kuriuose rašoma palankiai apie Sovietų Sąjungą, konfiskavo!

Ir akiregyj to, Suomijos valdžia skelbia, būk, girdi, Suomijos žmonės vienbalsiai pasisakė už josios pro-karinę politiką! Ar reikia dar didesnės netiesybės?!

"The Daily Record" Verto Savaitiniui

Prieš tūlą laiką Chicagoje buvo įsteigtas angliškas pažangus liaudies dienraštis "The Daily Record". Jis gyveno daug sunkių laikų. Jojo rėmėjai, visi pažangūs žmonės Chicagoje, daug dėjų pastangų dienraščiui palaikyti. Deja, persilpnos dar jų buvo jėgos. "The Daily Record" priverstas buvo sustoti ešes dienraščiu. Dabar jis išsėdines kol kas savaitraščiu.

Tuo reikalu "Vilnis" rašo:

"The Daily Record" daugiau nebeįeis kaip dienraštis. Šios savaitės pabaigoje mes turėsime "The Weekly Record". Tai liūdina ir tas verčia giliau pamąstyti apie Chicago žmonių prisirišimą prie kapitalistinės spaudos. Kapitalistų laikraščiai dideli, juose yra daug nonsensų ir "fonijų", juose daug paveikslų ir skelbimų. Tai "magnetas", kuris pritraukia negiliai protaujantią publiką. Konservatizmas papročiuose yra viena iš didžiausių nelaimių.

"Kuomet buvo organizuojamas leisti 'Midwest Daily Record', sumanyta sukelti \$60,000. Kaip dėl angliško laikraščio, pasikėtusio įvesti daug ir įvairių skyrių, tai nebuvo didelė suma. Anglų dienraščiui reikia daug mokėti už telegramas, kablelgramas ir šiaip jau visokias žinias.

"Bet \$60,000 nepajėgta sukelti. Sukelta tik \$32,000. Pereitą rudenį vėl bandyta sukelti tokia jau suma, bet sukelta tik \$34,000. Laikraštį pradėjo kamuoti skolos.

"Pastarasis aukų sukėlimo vėjus irgi nebuvo per daug pasekmingas. Chicago pasirodė gana gerai, bet kiti vidurvakarių valstijų miestai pasirodė nekaip.

"Yra daug žmonių, kurie žino, kad kapitalistų laikraščiai meluoja, o betgi pas juos nėra tiek stiprios valios, kad su

jais persiskirti. Tai yra didžiausia silpnybė, už kurią darbininkų visuomenei reikia labai brangiai užmokėti.

"Ne 'Daily Record' kaltas, kad jis nepajėgia išsėdinti dienraščiu. Kaltas darbo žmonių nemokėjimas įvertinti liaudies dienraščio reikšmę. Be to, anglų darbininkų dienraščiui labai sunku ir su skelbimais. 'Record'as' jų turėjo labai labai mažai. O kapitalistų laikraščiai labiausiai ir pasilaiko iš to šaltinio.

"Per pusantrų savo gyvavimo metų 'Daily Record' sulosė didelę rolę ypač Chicagoje. Kur tik reikėjo paremti kokį progresyvių sąjudį, ten 'Record' buvo pirmūnis. 'Daily Record' ypač gerai pasižymėjo laike pastarųjų rinkimų. Jis tu-

Išsiplūdimo Argumento Nelaimėsi, Ponas Grigaitis!

Lapkričio 9 dieną, savo laikraščio apžvalginiame straipsnyje p. Grigaitis neva duoda atsakymą į draugų Abeko, Šarkiuono ir Joniko straipsnį reikale Amerikos Lietuvių Kongreso.

Iš visko galima suprasti, kad mūsų pareiškimas p. Grigaičiui nelabai patiko. Bet vietoj atsakyti rimtais argumentais, Grigaitis per dvi laikraščio spalpas tikrai grigaičiškai pasipūstė: "Jie meluoja," "Tie trys asmenys meluoja..." ir dar kartą "meluoja."

Pažiūrėsime. Tik išanksto perspėjau p. Grigaitį, kad atsakydamas į mūsų nešvarų straipsnį nešivaistysiu jūsiškiais būdvardžiais, nevadinsiu tamistos nei melagium, nes šį straipsnį rašau ne "Naujienuoms."

Pirmiausiai, p. Grigaitis sako, jog "Jie (t. y. Abekas, Šarkiuonas ir aš) meluoja, pasakodami apie Grigaičio 'skverbimasi' į ALK centro komitetą."

Argi? O kodėl nepasakote, kas ir kada p. Grigaitį išrinko į tą komitetą?

Kai mirė centro komiteto pirmininkas J. Mickevičius ir jį pirmą kartą atėjo į centro komiteto posėdį kovo 22 dieną, 1938 m., kieno kviestas tada atėjai? Ar ne per jumi, Dr. Montvidą ir p-lę Mikuziūtę tame centro komiteto posėdyje buvo pravesta mintis, kad jei Grigaitis neįeis į komitetą, tai tikrai įvyks "sudna diena?"

Antra, Grigaitis savo "atsakyme" sako, jog "Tie trys asmenys meluoja prikašiodami p. Grigaičiui ir kitiems ALK centro komiteto nariams nekomunistams 'ultimatumus', 'kurstymus' ir kitokias nesąmones."

Per daug trumpa jūsų atmintis, ponas Grigaitis. Gal jau pamiršai, kad tie jūsų "ultimatimai" mums buvo įteikti ne žodžiu, o raštu! Jie visi tebesiranda pas mane ir po kiekvienu yra jūsų ranka parašas. Jie per ilgą vienam straipsnių perpausdinti ištisai, tad pacituosiu tik kai kurias "ultimatyviškąsias" vietas.

"ULTIMATUMAS" NO. 1.

Tai buvo šių metų sausio 27 dieną. Į centro komiteto posėdį ponas Grigaitis atsiėmė jau gatavai prirengtus centro komiteto "tarimus," ant kurių tik bereikėjo valdybai pasirašyti ir išsiųsti nėti skyriams instrukcijas. Tie tarimai (žodis-žodinis) buvo sekami:

"Dėl to, kas įvyko paskutiniu laiku įvairiuose ALK

skyriuose nutariame:

"1. Kad Massachusetts apskrities komitetas atšauktų vadinamą 'rezoliuciją spaudos klausimu';

"2. Kad Brooklyn konferencijos (sausio 8 d.) tarimai, iškaitant jos rezoliucijas ir komiteto bei komisijų rinkimus, būtų laikomi negaliojančiais; ir ligi skyriams nesusitvarkys, laikyti ji neveikiančiais;

"3. Pranešti visiems ALK skyriams apie šiuos patvarkymus."

Tai buvo pati pradžia ir pats trumpiausias "ultimatus," tik vienas mašinėlės rašytas lapas. Valdybai nesutikus priimti šitokio p. Grigaičio reikalavimo, posėdis negalėjo įvykti, nors argumentavome virš keturias valandas. Tą patį vakarą p. Grigaitis pirmą kartą atvirai pasakė, jog Kongresas reikia "dženteloniškai likviduoti."

"ULTIMATUMAS" NO. 2.

Balandžio 20 dieną, 1939 m., centro komitetas vėl susirinko posėdin. Dar neatidarius posėdį Grigaitis man ir drg. Abekui pastatė sekamą klausimą.

"Ar jūs esate įgalioti kalbėti ir sprendimus daryti visų Amerikos lietuvių komunistų vardu?"

Atsakėme, jog ne ir čia susirinkome ne komunizmo taktikos ir teorijos spręsti, o pasitarti Amerikos Lietuvių Kongreso reikalais. Tada Grigaitis prie mūsų akių išsitraukė "ultimatumą" No. 2 ir pasirašė abu su Dr. Montvidu įteikdamas mums pareiškė:

Perduokite šį raštą savo sriovės aukščiausiam įstaigai ir pasakykite jiems, kad atsakymo reikalaujame į 10 dienų!"

Šis "ultimatus" jau daug didesnis už pirmąjį—net 5 mašinėlės rašyti lapai. Jo ir terminas apribotas: "Priimkite į 10 dienų..."

"Or else..."

Keturiuose lapuose šio dokumento Grigaitis išrokuoja visus komunistų "griekus", papildytus ir dar nepapildytus. Prakeikia Sovietų Sąjungą ir Staliną už tai, kad "Stalino valdomoje Rusijoje nėra nė šešelio lietiinių arba politinių laisvių, kur visos opozicinės partijos yra uždraustos, socialistai uždaroti kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose..." "Tą patį," girdi, "komunistai daryti, jeigu tik jie galėtų ir Amerikoje ir Lietuvoje."

Pagalios išdėstęs, jog

rėjo tūkstančius prietelių, bet to skaičiaus neužteko."

Tenka priminti ir tai: Dieso komiteto "liudininkai" (Gitlowas ir kiti) skelbė, būk USA komunistai gauna pinigų "iš Maskvos." Kokia tai melagystė! Kokia provokacija! Jeigu jie tų pinigų būtų gavę ir gautų, tai nesunku jiems būtų palaikyti savo dienraščius. Bet to niekad nebuvo ir nebėra. Jeigu komunistai palaiko spaudą, tai ją palaiko grynai sudėtais pinigais pačių Amerikos darbininkų. Štai ir šiuo tarpu USA Komunistų Partija veda didelę kampaniją sukelimui pinigų, iš kurių būtų galima palaikyti "Daily Workeris" ir padengti organizaciniai iškaščiai, susiję su bendra Amerikoje darb. judėjimo veikla.

"šandien yra žymiai pasikeitus Lietuvos padėtis. Totalitarinis (vienos partijos) režimas jau likviduojamas... tad nutariame, kad Amerikos Lietuvių Kongresas turi būti likviduotas."

KITI "ULTIMATUMAI"

Gegužės 23 dieną priduta "ultimatus" No. 3. Jis jau 7-nių, mašinėlės rašytų, puslapių ir po juom jau pasirašo apart Grigaičio, Dr. Montvidas ir Kaz. Liutkus.

Dar ir šiame "ultimatu-me" Grigaitis siūlo komunistams sutikti Kongresą likviduoti "dženteloniškai," bet jau iškelia ir naują tezę, būtent: Kongresą sutvėrė komunistinė ir socialistinė sriovės ir dėlto tik juodvi teturi teisę jį likviduoti. Girdi, "Jokia kita sriovė ir iš viso niekas kitas" Kongreso klausime neturi jokių teisių.

Pripažinęs, kad Lietuvoje dar "ilgai nebus likviduoti palaikai totalitarinio režimo" (sulig jo, Lietuvoje jau nebėra Smetonos diktatūros, yra tik "palaikai"), Grigaitis padarė nuosprendį, jog "Juo greičiau Amerikos Lietuvių Kongresas bus likviduotas, tuo bus geriau."

Grigaitis pyksta ant mūsų, kad mes tuos jo "dokumentus" (Tąsą ant 5-to pusl.)

"Laisvės" Vajaus Kontestas Gavimui Naujų Skaitytojų

Vajus originališkai turėtų baigtis su 1 d. gruodžio. Bet Eastono vajininkai prašo pratęsti. Jei atsiras nors pora kitų vajininkų, kurie paremtų jų sumanymą, tai gal porai savaitę prailginsime vajų.

Dovanų ruošte šandien stovi šie kontestantai:

A. Stripeika, Elizabeth	1448
K. Zukauskienė, Newark	1183
Penkauskas-Tamošauskas-Simutis	
Lawrence-Nashua	1130
J. Bakšys, Worcester	1034
Waterbury Vajininkai	749
ALDLD 10 kp., Philadelphia	746
A. Klimas, Hartford	500
ALDLD 4-tas Apskr. ir apylinkė	444
G. Shimaitis, Montello	356
V. Vindžiulis, Hudson	304

Senkevičienė-Slapikas, Easton	252	M. Baltrušaitis, Seattle	50
P. Pruseika, Chicago	233	P. Kabonis, Maideville	50
J. J. Mockaitis, Bridgeport	222	J. Miliauskas, McKees Rocks	50
J. Rudman, New Haven	204	J. Maršalonis, Bristol	50
S. Puidokas, Rumford	192	W. Goodis, Utica	50
A. Zemaitis, Baltimore	187	F. J. Madison, Youngstown	44
S. Paulenka, Lowell	182	Senas Vincas, Gibbstown	44
H. Zukienė, Binghamton	182	J. A. Jerome, Barre Plain	44
R. Audius, J. Bimbe, Paterson	181	A. Valinčius, Pittston	44
P. Zingulis, Rochester	179	Ig. Kubiliūnas, So. Boston	44
S. Kuzmickas, Shenandoah	175	V. Sutiškienė, San Francisco	44
S. Mason, New Haven	154	A. Lideikienė, Great Neck	44
S. Kiršlis-Kalvelis, Bridgewater	138	J. Gaslunas, Brooklyn	42
J. Zilinskas, Lewiston	135	R. Jarvis, Plymouth	30
V. Padgalskas, Mexico	122	J. Mažeika, Cleveland	27
J. Navickas, Haverhill	118	O. Cibulskienė, Brooklyn	27
A. Mickevičius, Bristol	94	P. Sprindis, Kenosha	22
J. Grybas, Norwood	84	J. Mitchell, Washington	22
M. Klimas, Richmond Hill	72	J. Visockis, Wilkes-Barre	22
A. Taraska, Hartford	75	S. Zostautas, Kopuskasing, Can.	20
J. Gugas, Detroit	72	J. Adams, Grand Rapids	19
J. Borris, Dedham	72	J. Ramanauskas, Minersville	12
M. Youces, Cleveland	72	K. Kuzmickas, Harrison	12
L. Petrokus, Leeburg	72	G. Stasiukaitis, Cliffside	10
V. Andriulis, Chicago	72		
A. Balčiūnas, Brooklyn	70		
F. J. Repšys, Milford	60		
P. Slekaitis, Scranton	57		
V. Pucin, St. Louis	55		
J. Navalinskienė, Binghamton	50		

"Laisvės" Štabas

D. M. Solomskas	439
R. Mizara	40
P. Bukyns	46
Geo. Kuraitis	30

Lietuvos Generalinis Konsulas Dėkoja

1939 m. lapkričio m. 15 d.
Gerb. R. Mizara,
427 Lorimer Street
Brooklyn, N. Y.

Gerbiamasis Tamsta:

Man buvo labai malonu gauti Tamstos laišką, kuriuo prisiuntėte dienraščio "Laisvės" metiniam koncerte, įvykusiame š. m. lapkričio m. 12 d., surinktas Vilniaus reikalams aukas—\$111.59.

Širdingai dėkojame Tamstai ir visiems aukotojams, praneš, kad aukos, drauge su pasveikinimu, jau persiųstos nurodytam tikslui.

Su pagarba,
Jonas Budrys,
Generalinis Konsulas.

Klausimai ir Atsakymai

Naujos Pašto Ratos Knygoms

Klausimas

Ar man galėtų pranešti ar žemesnės pašto ratos, kurios išsibaigė birželio 30 d., ant knygų, buvo permainingos?

Atsakymas

Su prezidento pasirašymu žemesnės pašto ratos ant knygų buvo pailgintos dar dviems metams, iki birželio 30 d., 1941 m. Rata yra centas ir pusė už svarą, nepaisant zonos.

FLIS.

VOKIETIJOS IR TALKININKŲ SUBMARINAI

London. — Skaiciuojama, kad iš 99 Vokietijos submarinų jau talkininkai sunaikinę 15 tų submarinų. Tai talkininkai dabar turį pusantro syčio tiek submarinų, kaip Vokietija.

LITERATŪRA MENAS

Biednas.

Sidabrinė Upė

"El Rio del Plata"*—lietuviškai tariant, Vadinasi sidabrinė upė.
Jos gražūs krantai—rytais saulei tekant
Panašūs labai į Šešupę.
Ir gluosnis čia stovi—kaip ten vis palinkęs—
Siūbuoja—jei pučia vėjalis
Ir žmonės panašūs—pas jį susirinkę—
Sulinkę kai žalias gluosnelis.
Tik gegės negirdi—ji čia nesilanko:
Kazin?—Gal jai gluosnis per prastas?
O žmonės tie patys—matytis iš rankų—
Visi—tartum gegės jie krašto.
Ir dainą man brangią—daug kartų girdėjau,
Čionai ant La Platos krantelių:
Tai mūs berno siela pakrante aidėjo—
Sirdis apsiriki negali.

Jau gegės balsei ir čia užvaudoja,
Lietuviška—gūdi dainelė
Ji kieta vargelj—gluosneliu minksniuoja,
Čia palei Kilmes slėnėli.
Buvau aš suėjęs ir lietuvių—brolių—
Tą berną mūs gimtojo kaimo.
Jis sakė—vargai dar nuo jo nenutolę,
Kad vargui tik kaina pamainę.
Jis sakė čia dirbąs pas anglą skerdykloj—
Vis gyvastim savo, dar žaidžia...
Kad anglas—ar būože—vis lygūs mėsyklaiv—
Ar jauti ar žmogų paskerdžia!
Turtuoliai pasaulį tautos padalino—
Sau žemę paskyrė aruodais...
Tik darbą vienodu vardu pavadinę:
Kas dirba, tam vargas vis juodas.
Daug yra mūs brolių čionai išsiblaškę
Laukuos—fabrike—kas kur gali,
Vieni dar be laiko spēkas jau nuraškę,
Ir gavo kapuose sau dalį.

Kolumbas kriožiui** atrado šią žemę—
Grožybės sidabrinės upės,
Bet čia ir kriožius—tik vargą sau semia,
Panašūs labai į Šešupę.
Bagočiai Kolumbui paminklą pastatė—
Karštai jam dėkuoja maldose...
O mes padėkuokim kriožiui pamatę—
Jį remkim už būvį kovose!
(Iš "Momento")

*Upė, ties kurios žiotimis stovi Buenos Aires miestas, Argentinoj.
**Argentinios laukų darbininkas—varguolis.

Prof. Petras Avižonis

Iš spalio 16 į 17 d. naktį Kaune mirė žymus žmogus—profesorius Petras Avižonis.
P. Avižonis gimė 1875 m. balandžio 17 d. Pasvaly. 1894 m. baigė Mintaujos gimnaziją ir įstojo į Petrapilio universiteto gamtos matematikos fakultetą. Bet iš Petrapilio greit persikėlė į Dorpatą, kur 1900 m. baigė medicinos fakultetą.

Būdamas gimnazistu 1890 m. su kt. lietuviams moksleiviais, įsteigė lietuvių kūdikio drąją ir jos pirmininku išbuvo, kol baigė gimnaziją.

Studentaudamas Dorpat universitete 1898-1900 m. buvo Dorpat universiteto studentų lietuvių draugijos pirmininku.

1904 m. P. Avižonis gavo medicinos daktaro laipsnį ir kurį laiką akių gydytojo praktika vertėsi Ariogaloje, Žagarėje ir šiauliuose. Nuo 1903 iki 1915 m. buvo carienės M. Aleksandraitės aklių globos komiteto okulistas.

P. Avižoniui teko dalyvauti japonų, rusų ir Didžiąjame kare.

Be tiesioginio savo profesinio darbo P. Avižonis nuo pat savo jaunų dienų, nuo gimnazijos suolo, pradėjo aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, pradžioj moksleivių, o paskui studentų organizacijose.

Spaudos draudimo laikais P. Avižonis nuo 1895 m. pradėjo rašinėti į "Varpą," "Ūkininką," "Naujienas," vėliau į "Viln. žin." "Liet. Ūkin.", "Naująją Gadybę," "Skardą," "Žariją," "Liet. žinias," "Lietuvos Aidą," "Kultūrą," "Mokyklą ir Gyvenimą," "Kosmosą," "Mediciną" ir kt. įvairius laikraščius.

P. Avižonis daug rašydavo ir pasirašinėdavo įvairiais slapyvardžiais, k. a., P. A. Atgalainis, Greičius, P. Gvildis, Pasvalietis, Pusdavatkis, Driskio brolis, Kostė, Kostė Baltaplaukė, Šundavatkis ir kt. Jo straipsniai buvo publicistinio pobūdžio arba mokslo popularizacija.

P. Avižonis daug straipsnių parašė lietuvių, rusų, vokiečių ir latvių kalbomis iš medicinos srities—apie akių ligas, trachomą, kovą su akių ligomis ir tt.

Apie "Lietuvių Tautinio Atbudimo Pionierius."

Sekamas rašinys tilpo "L. žiniose" (iš spal. 21 d.). Jo autorius yra gerai žinomas Julius Butėnas, rašytojas. Kadangi paminėtas dienraštis mažai Amerikos lietuvių pasiekia, tai nedaug kas galėjo ir šį rašinį skaityti. O Amerikos lietuviams yra svarbu žinoti, ką apie mūsų literatūrą mano Lietuvos rašytojai.—"L." Red.

Šį mėnesį Amerikoje pasirodė dr. Antano Petrikos vertinga knyga **Lietuvių tautinio atbudimo pionieriai**, išleista Brooklyn, Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos (ALDDL), tos draugijos, kuri išleido nemąža vertingų, didelių veikalų, versinių ir originalinių. Prisimenant prieškariniais laikais aktinę Tėvynės Mylėtojų Draugystę, taip pat išvariusią platų barą mūsų knygos istorijoje (ji, be kita ko, išleido ir V. Kudirkos raštus 1909 m.), Darbininkų Literatūros Draugija dabar bene vieništelė mūsų išeivijoje platesnio masto knygų leidykla.

Kai pas mūs įsėina kurio nors poeto eilėraščių knygutė, kurios išperka keliasdešimt egzempliorių, spaudoje esti ilgiausios recenzijos, tuo tarpu sakytoji amerikiečių lietuvių draugija knygas leidžia ir išplatina po 5,000 egzempliorių! (Už atitinkamą nario mokesį knygą gauna visi draugijos nariai.) Tad apie taip papilintantį leidinį šimtą kartų daugiau reikia kalbėti ir juo susidomėti, nes jame skleidžiamos mintys pasiekia tūkstančius lietuvių skaitytojų. O kad nepriklausomoje Lietuvoje būtų tokie knygų tiražai ir kad taip būtų suorganizuotas knygos platinimas, kad taip ji būtų mėgiama ir gerbiama!

Apie dr. A. Petrikos knygą verta pakalbėti, nes tai pirmoji po karo Amerikoje išleista lietuvių kalba knyga, Amerikos lietuvių parašyta, kurioje taip plačiai ir išsamiai pažvelgiama į mūsų tautinio atgimimo istoriją, į jos gadinės svarbiuosius veikėjus, rašytojus. Dr. A. Petrika šioje knygoje parodo retą meilę ir objektingumą, nagrinėdamas mūsų praeities kultūros ir literatūros gyvenimo faktus.

Kas tie mūsų tautinio atbudimo pionieriai, kuriuos autorius nagrinėja? Tai—dr. V. Kudirka, kuriam skiriama net 80 pusl., peržvelgiant ne tik jo gyvenimą, bet ir kūrybą, visuomeninę veiklą, ideologiją. Toliau Povilas Višinskis, G. Petkevičaitė-Bitė, J. Biliūnas, Žemaitė, Lazdynų Pelėda, Satrijos Ragana. Knyga sudaro 318 pusl. ir iliustruota aprašomųjų asmenų fotografijomis.

Prakalboje autorius sakosi šią knygą skyręs specialiai Amerikos lietuviams, kuriems senos literatūros šaltiniai mažai žinomi ir sunkiai prieinami. Bet reikia pastebėti, kad su nemažesniu įdomumu ir nauda knygą skaitys ir nepriklausomosios Lietuvos lietuvių, kuris čia ras nemažą šaltinių, mums neprieinamų, o tik Amerikoje turimų.

Tautinio atbudimo veikėjai ir rašytojai čionai nagrinėjami lyg be ryšio, kaip autorius sakosi, tai paskaitų ciklas, bet skaitydamas ir iš sugrupavimo junti esančią nematomą giją. Autoriaus objektingumą rodo ir pasirinktieji vardai—tai ne vienos kurios srovės asmenys, bet įvairių; taip pat ir nurodomi šaltiniai bei naudotoji literatūra atestuoja autorių plačiai susipažinęs su mūsų šioje srityje atliktais darbais ir juos tinkamai supratus.

Dr. A. Petrika šioje knygoje save, gal net per daug izoliavo, leisdamas daugiau byloti faktams, autoritetams, žinovams.

P. Avižonis savo laiką buvo Lietuvos universiteto Medicinos fakulteto dekanu, proktorium, o paskui ir universiteto rektorium. Ilgus metus buvo Universiteto akių klinikos direktorium.

P. Avižonis buvo mokslininkas, didelis gydytojas praktikas, visuomenininkas.

Politiniai iki 1932 metų prof. Avižonis buvo pažangus, demokratinio ir laisvamaniškos nusistatymo žmogus, bet vėliau jis pakrypo tautininkų pusėn. Toli mano, kad jo pakrypimas dešiniojo pusės buvęs padarytas dėl seno amžiaus. Bet galimas daktas, kad jį tai paveikė ir tas faktas, kad jis Kauno universitete dirbo ir nenorėjo užsitraukti tautininkų rūstybės.

"Savais žodžiais pasakojant, savaip aiškinant," sako autorius prakalboje, "neišvengiamai įsibrauja subjektینگumas, ko aš nenorėjau. Stengiausi duoti skaitytoji kuo daugiausia savarankiškumo, leisti jam pačiam protauti, pasidaryti iš faktų savas išvadas—kiekvienas juk labiau brangina tai, ką pats atranda."

Reikėtų daryti pastangų, kad ši knyga būtų prieinama ir mūsų literatūros mėgėjams, kadangi atitinkamo leidinio pas mus nėra. Turime K. Korsako, prof. Mykolaičio, J. Ambrazevičiaus kitur spausdintų literatūros nagrinėjimų rinkinius, tačiau vis tai skirtingu požiūriu—skaitytoji sunku pasidaryti sintezę. Tuo tarpu dr. A. Petrika remiasi jais visais, taigi padaro sintezę ir pats prideda naujų dalykų. Na, ir knygos kalba nėra "amerikoniška": matyt, autorius moka mūsų rašomąją kalbą ir seką josios raidą; vienas kitas lengvai pastebimas skirtumas negalėtų būti kliūtis šiai knygai patekti į mūsų ne tik viešąsias, bet ir mokyklinės bibliotekas.

Jeigu daugiau panašių veikalų mūsų išeivija turės, jos nutaimitas bus stabdomas, tad dr. A. Petrikai tenka palinkėti pradėtąjį darbą tęsti toliau.

Jul. Butėnas.

Ona Karenina

L. LENČAS

Kalbėjo apie Dailės teatro spektaklį, apie "Oną Kareniną." Gyrė artistus, vaidinimą. Paskui ėmė vertinti spektaklį iš esmės.

—Man, pabaiga nepatinka,—tarė Lida Žuravleva, kresna, stora, juokinga juoda-plaukė.—Kas tai per kvailystė: dėl berno lysti po traukinį! Tolstojumi būdama aš būčiau kitokią pabaigą sugalvojusi, kokią nors įspūdingą, patraukiančią.

Lidos vyras, technikas Kolia Žuravlevas, ironiškai nusipypsojo:

—Iš tiesų, kaip galima, kad Levas Tolstojus negalėjo pasitarti su mūsų Lidenka. Na, sakyk, kokį gi tu galą būtum sugalvojusi "Onai Kareninai"?

—Aš būčiau taip padariusi: tegul, sakysim, Ona atidengia paslaptis Karenino ir tos nusigyvenusios senės grafienės Lidijos Ivanovnos. O Vronskį aš būčiau padariusi revoliucionieriumi. Jeigu Vronskis būtų buvęs revoliucionierius, o ne dvarininkas, jis būtų nesielgęs taip neprideramai su Ona.

—O mano manymu, nieko nereikia keisti,—pastebėjo Liuba Ivanova, Lidos draugė, aukšta su mėlynomis užsisvajojusiomis akimis.

—Viskas ir taip puiku, kaip yra, Lidenka, tu verkei, kai Ona atėjo pas Seriožą į miegamąjį? Tiktai nemeluok!

—Trimis upeliais ašaros bėgo,—atsakė už savo žmoną Kolia Žuravlevas.—Net užpakaly kažin kas pastebėjo: "Piliete, verkite tyliau, jūs traukdote klausyti."

Jura Ivanovas, Liubos vyras, tarė:

—O aš Lidą suprantu. Kada matai, kaip Kareninas nieku verčia Oną, o toji dievo vištelė aplink jį kaip varlė šokinėja,—kumščiai patys gnaužiasi. Man pačiam taip pat norėjusi, kad Ona juos sugautų apgaudinėjant.

—Kaip gi juos gali ji sugauti, tik pagalvok?—nusistebėjo Kolia Žuravlevas.—Sėniniam laikraštyj ar ką apie juos paskelbti "Pamaldi grafienė—suvedžiotoja"? Tu, Jura, pamiršti, kokiais laikais tas viskas atsitiko.

—Laikai, iš tiesų, buvo ne mūsiški...—žinote ką,—pasitūlė Lida Žuravleva,—imkime dabar ir sukurkime šių laikų "Oną Kareniną." Bus labai įdomu.

—Kaip tat šių laikų?

—Labai paprastai. Imkime visi kartu ir sugalvokime "Onai Kareninai" sovietiską turinį.

Lidos idėja patiko.

—Tegul ji bus, sakysime, inžinierium, konstruktorium,—tarė Lida Žuravleva.

Kritiškasis Kolia nusistebėjo:

—Ko gero, tu ją dar parašutininke padarysi! Onai Kareninai reikalinga rami profesija. Ją galima palikti namų šeimininke.

—O gal būtų padarysime ją artiste?—pasitūlė tyli Liuba Ivanova.—Gražia artiste...

—Teisingai,—karštai pritarė Lida Žuravleva.—Ona—graži artistė, o Kareninas—

koks nors užkietėjęs biurokratas... Ona myli Vronskį...

—O Vronskis kas?

—Lakūnas. Arba tankistas.

—Tegul bus tankistas,—tarė Jura Ivanovas.

—Vadinasi, Ona myli tankistą Vronskį ir nori persikelti pas jį. Kareninas stengiasi ją sulaukyti, padedamas savo tetos, sektantės, bet Ona...

—...ramiai pameta nemylimą vyrą ir nueina pas Vronskį, jie apsiveda ir Ona gimdo vaikų,—pabaigė tylioji Liuba Ivanova.

—Keturi dvynukus,—juokdamasi atsiliepė Lida Žuravleva,—du berniukus ir dvi mergaites.

—Palaukite,—kvatojosi Kolia Žuravlevas,—tik jūs paklauskite, kas iš to išeina: Ona Karenina nebemyli savo vyro, ramiai, išdėmėkite, ramiai nusikrausto pas tankistą Vronskį. Nematau dramos. Kur drama? Kaip gi jūs ją po dvynukų po traukinio arba po subve kišite, kaip?

—Aš gi jau iš karto sakiau, kad mūsų Ona Karenina dėl berno nelys po traukinį,—prieštaravo Lida.—Ką tai ten lysti? Pamanykite, Dailės teatras!

—Bet kur tad drama? Kur?

—Tada gali būt taip: Kareninas neleidžia Onos pas Vronskį.

—Kaip gi jis gali neleisti?—nusistebėjo Liuba Ivanova.—Nueina į žagsą*, pareiškia, kad ji myli kitą ir nueina pas jį.

—Su ta sektante reikia ką nors išgalvoti,—tarė Jura Ivanovas.

—Štai kame drama,—nusprendė Liuba Ivanova.—Ona nueina pas savo tankistą, bet jos vaikas palieka pas biurokratą Kareniną. Ona dėl to kenčia ir viskas išeina taip, kaip Dailės teatre.

—Pamanykite! O kur liaudies teismas?—Koks teismas?

—Paprastas, valščiaus liaudies teismas. Ona gali kreiptis teisman ir teisėjas, žinoma, palaikys Onos pusę. Vaiką jai priteis. —Teisėjas pripažins negeistiną senės sektantės įtaką vaikui,—pastebėjo Jura Ivanovas.

—Gali būti taip,—susimąsčiusi tarė tylioji Liuba Ivanova,—Vronskį pasiūnia į Tolimuosius Rytus, Ona pasilieka viena ir dėl to labai kenčia...

—Čia tai jau tikrai niekis,—sumojavo rankoms Lida,—dėl ko gi jai kentėti? Pasiėmė savo dvynukus ir dumk pas vyrą į Tolimuosius Rytus... Tu, Liuba, siūlai stambiaj politinę klaidą.

Tylioji Liuba sumišo.

Dar apie valandą laiko buvo svarstomas šiandieninis "Onos Kareninos" siužetas, bet kažkodėl sugalvoti jį taip ir nepasisekė.

*) ZAGS—įstaiga, kur sudaromi jungtųjų dokumentai.

Aprašymas "Ką Aš Mačiau ir Patyriau Lietuvoje" Man Labai Patiko

Kaip jau yra žinoma, kad drg. Petras Baranauškas buvo Lietuvoje ir besisvečiuodamas tenai rašė į "Laisvę" įspūdžius. Turiu pasakyti, kad tie jo įspūdžiai man labai patiko. Aš juos skaičiau su noru ir skaitydamas kartais juokiais, kartais troškau būti Lietuvoje, kartais ilgėjausi, o kartais net ašaras liejau. Ašaros gi nusirito per veidus man tada, kai skaičiau, kad Petrukas, įėjęs į tėvų stūbą ir pamatęs tėvus, seseris ir brolius, ant kelių minutų paliko be žado. Aš irgi skaitydamas palikau lyg be žado ir pasijutau, kad ašaros rieda per mano veidus. Nes, mat, pamislinau, kad ir man taip būtų, jei parvažiuočiau.

Petrui reikia duot garbę ir už tai, kad jis tik tą rašė, ką matė ir ką patyrė, nepridedamas savo komentary bei išvedžiojimų. Ir taipgi rašė paprastai, aiškia kalba, be aukštų žodžių. Jo raštą skaitydamas, rodos, ir matai tuos visus atsitikimus bei įspūdžius, kaip per televizion.

Labai būtų gražu, kad drg. P. Baranauškas kada nors galėtų nuvažiuot į Sovietų Sąjungą ir iš darbininkų tėvynės parašyt įspūdžius. Gal būtų kad mūsų draugijos ir nusius Petruką taip padaryt. Gi tokį talentą aprašymams turint, kaip Petrukas turi, tai negaila nei pinigų, nei laiko.

J. Juška.

LMS Pastogėje

LMS 1-mo Apskr. Ribose

Šioje kolumnoje buvo nusiskundimas dėl čikagiskio apskričio neganėtinio kooperavimo su LMS Centru. Centrai nebuvo pranešta net kas yra Pirmojo Apskričio valdyboje, kas, berods, turėjo būt padaryta. Ryšij su mano viešu nusiskundimu, d. J. D. Bendo kaitis man rašo:

"Pr. Balsui, LMS Pirm.

"Gerb. Drauge: "Pastebėjau 'Laisvėje,' kad mus, LMS 1-mąjį Apskričių, atakuojate. Todėl, nors trumpai noriu pabrėsti, kas mūsų apskričio ribose yra veikianti. "Apskričio komitetas yra nutaręs šaukti praplėstą posėdį, pakviečiant į jį vienų valdybąs.

"Komitetas mano surengti koncertą, kurio pusė pelno manoma skirti LMS Centrai. "Dabar žodis apie vienetas.

"Liet. Moterų Kultūros Klubas Choras spalį 29 d. suvaidino 3-jų veiksmų tragediją "Pavogtas kūdikis." Vaidinimas pavyko gerai. Moterų Choras su dainomis taipgi pasirodė pagirtinai. Jį vadovauja Ona Petrutienė.

"Liet. Ratelio Choras mokosi op. "Našlio piršlyba," kurią mano suvaidinti Keistučio Klubiui lapkričio 19 d., š. m. Chorui mokytoja D. Judzentavičienė.

"L. K. M. Choras rengiasi atžymėt savo 20 metų jubiliejų su gražiu koncertu, kuris įvyks gruod. 3 d., Liet. Auditoriume. Programoj dalyvaus: G. Šidlauskaitė, A. Kenstavičienė, P. Stogis, P. Daudoris, V. Tarulis, P. Sadauskas, Merginų Oktetas, Aido Ch. ir LKM Ch. Šiuos abu chorą moka J. Kenstavičius.

"Roselando Aido Choras rengiasi prie koncerto 10-tai dienai gruodžio, š. m.

"Waukegan, Ill., Liuosybės Choras taipgi turės koncertą, prie kurio energingai ruošiasi. Programoje dalyvaus 4 chorai, P. Dauderis ir k.

"Kitą kartą daugiau parašysiu apie mūs veikimą. Be to, prisijunčiu dvi daini, kurias centras gali naudoti, jeigu ras jas esant tinkamomis. Šios dainos priklauso LKM Chorui. "Šį rašinį įtalpinkite 'Lit. ir Menas' skyriun.

"Su pagarba,

"J. D. Bendokaitis,

LMS 1-mo Aps. rašt."

Iš šio d. J. D. Bendokaičio pranešimo matome, jog LMS I-sis Apskritys gyvai darbuojasi dailės srityje. Džiugu! Ir, jeigu bent retkarčiais apskričio valdyba ar sekretorius praneš centrui apie apskričio veiklą, tai "atakos" bus kaip kirviu nukirstos!...

P. Balsys,

LMS Pirm.

Velnio Tie Nusų Karai Sako Amerikos Generolas

Chicago. — Amerikos generolas Smedley Butler, kalbėdamas biznierių klube, užreikė Europai: "Turėkite sau visus tuos suskiaus-utėlius karus, kiek tik norite. Mes (amerikiečiai) neisime pas jus, bet Dieve jus gelbėk, jeigu jūs atei-tumėte čia" (prieš Ameriką)!

Mano Patyrimai Karo Metu Lietuvoje

Rašo M. Baltulionius

Draugė M. Baltulionius, šio rašinio autorė, lankėsi Lietuvoje, kai tik buvo prasidėjęs europinis karas. Ji išvyko iš ten, kai Lenkija jau buvo nugalėta, kai pietrytiniam Lietuvos pasieny jau stovėjo Raudonoji Armija. Josios išpūdziai, todėl, įdomūs ir mes tikimės, kad mūsų skaitytojai džiaugsis juos perskaite.—“L.” Red.

Rugpjūčio 19 d., Švedų linijos laivu “Kungsholm” palikau New Yorką. Gaila buvo palikti New Yorkas ir draugai, tačiau, tuom pačiu sykiu džiaugiausi, kad turiu progos plaukti per Atlantiko vandenyną, ko per daugelį metų troškau.

Pamaniau sau: “dabar galiu džiaugtis iki valei”. Prieš išvažiuosiant, nekurie gero velijanti draugai sakė: “Palauk, nevažiuok dabar, nes Europoj karas gali užsiliepsnoti bile diena.” Bet kur čia klausysi. Nesinorėjo nei prisiminti apie bent kokį karo pavojų bei ką kitą.

Porą valandų paplaukus nuo New Yorko pradėjo mūsų laivą supli, kadangi oras buvo prastas,—lijo. Na, sakau, jei jau dabar supa, tai kas bus toliaus.

Kajutą pavyko gauti su dviem lietuvių moteriškėm,—iš Waterbury, Conn., Bernotienė ir jos giminaitė, M. Bernotaitė. Vėliaus susiradome ir daugiaus lietuvių: Tubius iš Chicago, Petrą Munsoną, kuris viešėjo trejetą mėnesių pas savo tėvelius Pittsburghe, Pa., dar vieną chigagietį Joną Vismontą; kunigą Jurgį Gurinską, Kybartų gimnazijos kapelioną, kuris taipgi viešėjo kelis mėnesius pas savo gimines Amerikoje ir apilankė New Yorko Pasaulinę Parodą. Be to, dar vieną kaunietę, poniją Miniotienę, kuri viešėjo kelis mėnesius Amerikoje ir, grįždama į Lietuvą, kartu vežėsi savo tėvelį iš Amerikos, 80 metų amžiaus. Viso 10 lietuvių važiuavome, 3 Lietuvos gyventojai, o 7-ni Amerikos. Tačiau visų važiavo su minčia apsigyventi Lietuvoje, išskiriant mane.

Išvažiuojant maniau, kad tik viena iš lietuvių būsiu laive, nes į rudenį mažai kas nori važiuoti, be to, karas visus gsdino. Prieš išvažiuosiant net klausiau pono Ambroziojaus, kaip surasti lietuvių laive, jei jų bus, tad jis patarė išėjus ant laivo dēnio lietuviškai uždai nuoti. Tačiau jo metoda liko nepavartota, nes pažinom lietuvių iš veidų.

Mes, lietuviai, tariame mokintis švedų kalbos, nes atrodo veik visi švedai važiuoja, kitataučiai mažai. Nepaisant, kad mums švedų kalba nesuprantama, tačiau jaučiamės, kaip namie tarp švedų, nes žinome, kad švedai nepaprastai geri žmonės.

Švedų maistas ir aptarnavimas geras, tik vienas nelabai mums, lietuviams, mėgstamas dalykas, tai jų saldus maistas. Švedai labai mėgsta saldų maistą, nes jų net juoda duona saldi, silkės irgi saldžios. Lietuviai pripratę prie sūraus maisto, rūkštaus, kartaus.

Gavę leidimą, apžiūrėjome visą laivą. Pasirodė, kad laivas gražiai įrengtas, ypač Cabin klasė. Važiuojam antrą ir trečią dieną ir vis laukiam, kada mūsų laivą pradės supli, nes pirmą dieną išgąsdino, tad manėme juo tolyn nuo krasto, tuo gausim gerai pasupti. Tačiau siaurą jūra tokia rami, lygi, kaip stalas.

Pirmą dieną išplaukus, didžiūmos keleivių veidai buvo išvargę, susirūpinę, kadangi kol viską kelionei susitvarkai, susiruoši, visus formaliskumus atlieki, tai vos kojas pavieki. Tačiau kelias dienas paplaukus, jūros tyru oru pakvėpavus, keleivių veidai atrodo kitaip, pasilsėję, linksni. Manau sau, tai ką reiškia žmogui poilsis.

Nuobodauti laive niekam netenka, nes kiekvienas keleivis gali pasirinkti pasilinksminimą pagal savo skonį. Vieni lanko kiną, kiti gali šokti kiek tik nori, tretį linksminas prie baro; dar kiti skaito, ir tt. Be to, mes, lietuviai, turime labai linksmo būdo moteriškę chigagietę Tubienę, jinai mums daug juokų prikrečia.

Atrodo, kad švedai mėgsta skaityti. Skaito knygas ir laikraščius, nepaisant,

kad laikraščiai pasenę. Pasaulinių žinių mažai gauname laive, o kurias ir gauname, gąsdinančios karu.

Šiandien, sekmadienis, rugpjūčio 27 d. Mūsų laivo kelionė jau baigiasi. Rytą būsime Gotenborge, Švedijoje. Net gaila, prisiminus, kad reikės skirtis nuo taip gražaus, ramaus vandenyno. Dar norėtu si plaukti toliaus. Niekam neteko sirgti. Atlanto jūra lyg miegojo visą laiką. Dažnai teko net užmirti, kad plaukiame per okeaną.

Paskutinės gautos žinios sako, kad Hitleris pilnai pasiruošęs pulti Lenkiją. Keleiviai neramūs. Šiandien vienas laivo vyresnysis tarnautojas sakė, kad nors spėtum uostą pasiekti, nes atropdo, kad bile val. gali karas užsiliepsnoti.

Šiandien, rugpjūčio 28 d., apie 12 val. dieną priplaukė švedų uostą Gotenburgo mieste. Išėjus iš laivo, agentas pranešė, kad per Klaipėdą jau negalima važiuoti, nepaisant, kad mes lietuviai veik visi turėjome Vokietijos vizas. Agentas pasakė, kad dabar turime gauti Suomų (Finų) vizas ir važiuoti per Suomiją, Estiją ir Latviją link Lietuvos. Visų keleivių veidai pasikeitė, nes, viena, reikės nereikalingo kelio nemažai padaryti, o antra, visųblogiausia—karas gąsdina.

Gavę Suomijos vizas, greit gavome traukinį į Stockholmą, Švedijos sostinę. Važiuojant visi gerėjome švedų greitu, gražiai įrengtu traukiniu. Važiuojant per Švediją, grožėjome švedų gražia gamta, gražiais nameliais, tvarkingais, puikiais ūkiais. Vienu žodžiu, Švedija puiki, kultūriška šalis.

Štai ir Stockholmas, Švedijos sostinė. Gražus, švarus, moderniškas miestas. Labai gaila, kad naktis, nes taip norėtu si daugiau su juom susipažinti. Iš Stockholmo mažą laivelį “Kosleholm”, kai 12 val. naktį išplaukė į Suomiją. Sekančią dieną, išmiegoję, visi išsiskubinom ant dēnio pasižiūrėti Suomijos pakrančių, nes mūsų mažas laivelis plaukė nedideliu vandeniu pro Suomiją.

Šiandien dieną taip neapsakomai graži, saulutė taip maloniai šildo, kad suomių gražias pakrantes dar labiau pagražina. Visi negalim atsigėrėti suomių gražia gamta, gražiais vaizdais. Matosi tokie gražūs kalneliai, pušynėliai, tačiau tik kur-nekur matosi trobesys. Pasirodo, mažai apgyventa, veikiausia nelabai kas mėgsta augti šioje gražioje gamtoje.

Priplaukę suomių uostą, Abo miestelį, turėjo visi kraustytis jų muitinė, nors mes, lietuviai, nemanėm, kad ir mums reikės čia šias ceremonijas atlikti, tačiau paaiškėjo, kad turėsime savo rankinį bagažą atidarinėti, jei norime su savim imti. Siunčiami, didesni bagažai nereikėjo atidarinėti. Peržiūrėjimo ceremonijoms užsibaigus, pas mus, lietuvių, nieko nesurasta. Tačiau viena suomietė (finė) sugrįžus iš Amerikos, turėjo užsimokėti net 52 dolerius už vežimą šilkų ir kitų brangių daiktų. Moteriškė buvo labai nepatenkinta.

Abo miestelis nedidelis, nors, tiesa, mažai teko jis matyti. Tačiau akį metus į šalis, matai, kad turi panašumo į kaimą. Važiuojant traukiniu per Suomiją iki jų sostinės Helsinkio, matėsi, kad suomių žemė nekokia,—nusėta akmenynais, miškais, tačiau, kartu važiuojanti suomių pasakojo, kad nepaisant gamtos nepalankumų, suomių savąjį kraštą turi iškėlę į gražiai gyvenančių valstybių eiles. Be to, sakoma, kad suomių yra geri, sąžiningi ir padorūs žmonės. Vagysčių ir kitokios rūšies nusikaltimų čia labai reta. Taipgi blaivumas esąs tiek išgyvenęs, kad svaigančių gėrimų, ypač kaimuose ir mažesniuose miesteliuose, veik neįmanoma gauti, nes, sakoma, juos mažai kas vartoja. Labiausia Suomijai mėgstamas gėrimas tai pienas. Nepaisant, ką suomių valgyti, tačiau vis šaltu, saldžiu, pienu užsigeria.

(Bus daugiau)

Bristol. Conn.

Spalio 12 d. Bristolio lietuviai buvo nutarę sueiti į savo klubo parką ir pasidžiaugti, kad jau Vilnius mūsų. Taip bekalbant, atsistojo drg. Juozas Marčiulionis ir sako: “Vyrai, mes su kalbom nieko nepadarysim, reikia aukų. Matote, ką laikraščiai rašo, kad mūsų broliai vilniečiai neturi ko valgyti, o mes visgi esame pavalgę ir apsirūpę.” Tuoj paskyrė draugę Marcinkevičienę, kad pereitų per draugus ir kiek kas duos, parinktų aukų. Aukos bus pasiųstos Lietuvos konsului Jonui Budriui, kad jis jas pasiųstų Raudonajam Kryžiui per Lietuvos valdžią. Tai nei vieno nebuvo priešingo, visi davė pagal išgalės ir ant paigos nutarė, kad dar pinigų nesiųst, ale palaukt iki klubo mitingo ir tą syk, kaip visi draugai sueis, tai visiems paaiškint tą svarbą ir gal kiek klubas dar nutars paukoti. Ir tada sykiu pasiųst visas aukas. \$6 randasi pas A. Marcinkevičienę ir kaip tik gausim progą daugiau surinkti, taip greitai bus pasiųsta Lietuvos konsului į New Yorką.

Anna Marcinkevičienė.

Padėkos Žodis

Labai širdingai dėkavoju draugei Bondžinskaitėi, kuri kalbėjo mano gyvenimo draugo šermenys. Taipgi esu labai dėkinga visiems, kurie davė laisvą laisvą. Mano vyras, draugas Gabalis, buvo senas dienraščio “Laisvės” skaitytojas.

Dar kartą visiems širdingai ačiū už atidavimą jam paskutinio patarnavimo ir suraminimą manęs toje skaudžioje valandoje.

D. Gabalienė.
Frenchtown, N. J.

Newark N. J.

Draugės ir draugai!

Mes visi dienraščio “Laisvės” skaitytojai, rėmėjai ir tie, kurie dėl jos labo darbuojamės ir rūpinamės, kad kiekvienas apšvieta mylintis lietuvis taptų skaitytoju dienraščio “Laisvės”, atsikreipiame į jus.

Sekmadienį, lapkričio 19 d., kaip 4-tą valandą vakare, Lietuvių Salėje, 180 New York Ave., turėsime malonią sueigą. Čia visi turėsime užsėdinti: vieni kortuosime, kiti grąjysime bingo, o paskui biskį užkandę, išsigėrę, galėsime ir pašokti prie geros muzikos.

Įžanga 35 centas. Tik visi dalyvausim.

Rengėjai.

Newark - Livingston, N. J.

Nuo dabar Livingstono miestelis bus jau uždėtas ant “Laisvės” žemlapio, nes šio miestelio lietuviai sukūrė LDS 47 kuopą, kuri jau 2 mėnesiai egzistuoja ir kuri turėjo savo pramogėlę pas Tylionus lapkričio 11 d. Šį vakarėlį rengė vien draugės moterys, ir turiu žymėt, kad jos surengė labai smagu, tvarkų ir svečius užganėdinantį vakarėlį: ne tik jos užsimokėjo lygtį mokesčių su kitomis draugėmis, bet aukų ir vynu, ir keikų, ir dar savo darbą. Ačiū daug draugėms už darbą ir paramą ir ačiū apylinkės svečiams, kurie mus parėmė moraliai ir finansiniais. Ši parama duoda mums jauniems naujakuriams energijos.

“Laisvės” Vajininkų Parengimas

Sekmadienį, lapkričio 19 d.,

rengiamas gražus vakarėlis, kur bus programa, šokiai, kortų lošimas ir užkandžių tik už 35 centus įžangos. Įvyks lietuvių salėje, 180 New York Ave., Newark. Pradžią 3 valandą, dieną.

Gerbiamieji draugės ir draugai, prašome dalyvauti šiame vakarėlyje. Tuomi prisidėsit moraliai ir medžiaginai su parama dėl “Laisvės” vajininkų, kurie važinėdami ne tik savo laiką ir spėkas, bet ir kaštus pasidengia lig šiolei iš savo kišenės. “Laisvė”, kaipio darbo liaudies dienraštis, šiandien mums taip lygiai reikalinga, kaip maistas ar kasdieninis darbas.

Nepaprastai Didelis Jaunuolių Balias

Newarko jaunuoliai, LDS 203 kuopos nariai, rengia didžiulį ir smagiasį savo metinį balių gruodžio 2 d., Lietuvių Salėje, 180 New York Avenue.

Kodėl aš vadinu šį balių didžiausiu ir smagiausiu? Ogi todėl, kad čia bus sukurta ne tik Newarko jaunimas, bet ir visos apylinkės.

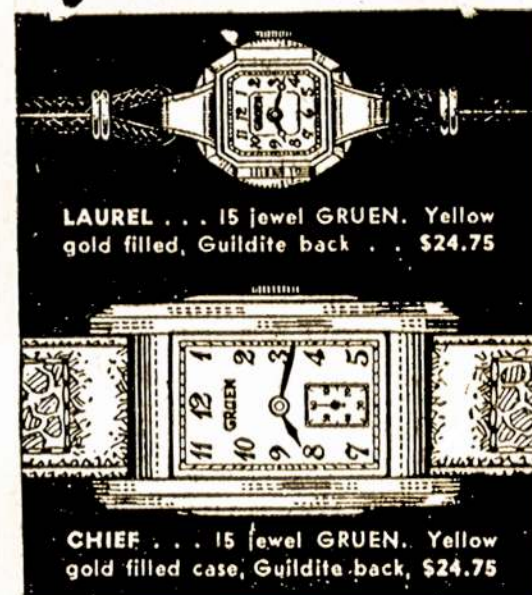
Mes augėsi taip jau eism juos paremti, nes orkestra, susidedanti iš 10 ar 20 asmenų, kad jau trauks, tai trauks, tai argi nusišėsim netreptėrė? Visi ir visos paremkim jaunuolius.

Albinas.

Sofia, Bulgarija. — Čia jau leidžiama viešai parduoti Sovietų vyriausybės laikraštį “Izvestija” dar pirmą kartą nuo Sovietų įsikūrimo.

Amerikos Pirmas Puikiausias Riešinis Lalkrodėlis
Jie bus laiku mokyklon... ir laiku pietų... jei jūs suteiksite jiems pirmąjį riešinį laikrodėlį vieną iš jaudinančių naujų GRUENS. Visi naujausių stilių... pasitikiame ir akuratinai. Nuo \$24.75 ir aukštn.

LAUREL... 15 Jewel GRUEN, Yellow gold filled, Gullittie back... \$24.75
CHISEL... 15 Jewel GRUEN, Yellow gold filled case, Gullittie back, \$24.75

Estate of
BARRY P. SHALINS
(Shalinskis)
FUNERAL HOME
VESTIE E. DAVIS
Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virgintia 7-4499

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, idtolių grupių ir pavienių

Is senų padarau jus ir krajavus naujus paveikslus su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokiu dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliauju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marlon St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line.
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Dr. B. Bagdasaroff

200—2nd Ave., tarpe 12 ir 13 Sts.
Valandos: 11-1; 5-8; Nedėlijoj: 11-1
New York City
Staigos ir chronikos kraujo ir odos ligos gydymas.
Daroma Kraujo ir Šlapimo Tyrimų
Tel. Algonquin 4-8294

BAR ir GRILL

Lietuvių Restorantas

Gaminam valgius ir turime Amerikos šėdirimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.

Savininkas
Joseph Zeidat
411 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius
Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 BEDFORD AVENUE
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA

GERIAUSIA DUONA
SCHOLES BAKING

532 Grand St., Brooklyn

NAUJOJ VIETOJ KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duona valgydami sutauptysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui. Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apylinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.

Tel. Evergreen 7-8538 Sav. V. LUKOSEVICIUS

VINCAS J. DAUNORA
APTEIKORIUS

DAUNORO Cold & Grippe Powders nu-ramina karštilgę ir galvos skaudėjimą iš priežasties slogos—šalčio

Gaukite šiandien, tikslai 75 centai.

229-BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Ko Nori Kunigas Coughlinas?

PARASE
R. MIZARA

Kaina 5c

Isleido
“Laisvė”
1939

Tuojuau įsigykite šią knygėlę ir sužinokite kas yra tas radio rėksnys Kunigas Coughlinas. Knygelė iš 32 puslapių, kaina 5c. Platintojams, kurie ims 25 knygeles ar daugiau, kaina 3c už knygėlę. Užsisakykite tuojuau.

“LAISVĖS” ADMINISTRACIJA
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Iš Amerikos Lietuvių Kongreso Mass. Apskričio Konferencijos

Lapkričio 12 d., Lietuvių Piliečių Klubui svetainėje, ant Broadway, So. Bostone, įvyko Amerikos Lietuvių Kongreso Mass. Apskričio metinė konferencija. Buvo skaitlinga ir gyva-entuziastiška. Buvo 57 delegatai nuo 50 su virš įvairių organizacijų, atstovaujančių apie 15 tūkstančių organizuotų darbininkų. Socialistai per savo vadą Michelsoną išskėlė klausimą likviduoti ALK. Po plataus išdiskusavimo, balsavimo pasekmės buvo tokios: Už tęsimą darbo ant toliau 47 balsai, už likvidavimą tik 6. Nei vienas delegatas iš masinių organizacijų bei klubų neatsakė už likvidavimą. Socialistai, gavę balsavimo pasekmes, kurių jie nesitikėjo, pasisakė, kad iš ALK veikimo pasitraukia. Bet iš konferencijos neišmaršavo, konferencijai dalyvavo iki uždarymo konferencija.

Priimtos rezolucijos šiais klausimais: Lietuvos, užgrianti padarytą sutartį su Sovietų Sąjunga, reikalaujanti paliausuoti politinius kalinius, paskelbti prezidento ir Lietuvos seimo rinkimus. Rezolucija prieš karą, pasmerkianti šį karą kaip imperialistinį-grobikišką karą. Rezolucija amerikiniams klausimais ir rezolucija už bendrą veikimą, pasmerkianti ALK likvidatorius. Taipgi nutarė atsistiekti į kitus Amerikos Lietuvių Kongreso apskričius dėl sušaukimo kongreso ir atpildymo-perrinkimo Amerikos Lietuvių Kongreso centralio komiteto.

Nutarė paaukauti iš apskričio išdo virš šimtą dolerių vilniečių šelpimui. Tuojaus bus rengiamas prakalby maršrutas vilniečių šelpimo reikale.

Apart daugelio delegatų gražių kalbų, profesorius Kubilius irgi pasakė gražią kalbą už bendrą veikimą prieš likvidatorius.

Konferencijai pirmininkavo J. Skliutas, worcesterietis, vi-

ce-pirm. St. Michelsonas, sekretoriavo S. Zavis. Rezoliucijų komisija: J. Grybas, J. Petruskevičius ir J. Karsonas. Konferencijai uždarymą, St. Michelsonas pasakė kalbą, linkėdamas ALK pasisekimo veikime, ir kad socialistai jo veikimui nekludysią, bet dar ir padėsia, nors oficialiai ir nedalyvausią, nes esą tas daroma, kad LSS neįvykdžius skilimo.

Konferencija tikrai buvo masinė ir gražioji nutaikoj praėjo, pasibrezdama puikią programą ateities veikimui.

"Laisvės" Reporteris.

Easton, Pa.

Klaida Pataisom
Lapkričio 17 dieną "Laisvės" buvo pasakyta, kad drg. Jonas Šlapikas buvo palaidotas lapkričio 12 d. Tai klaida. Buvo palaidotas lapkričio 11 dieną.

Rep.

Springfield, Ill.

Anglies kasyklos pradėjo dirbt geriau. Oras iki šiol dar nebuvo šaltas, tik drūtos šalnos pasikartoja. Saulėtos dienos, it vasaros laiku. O kitados tuo laiku būdavo tik miglos drėgnos ir debesy, kad saulutės veido nematyti būdavo per savaitę laiko ir ilgiau.

Viena kasykla buvo uždaryta du metu su virš. O dar atidaro ir pradeda grįžti į savo darbus nekatrė angliakasiai. Vieni dirbo darbus WPA ir kaip gauna pašaukimą dirbti į kasyklą, tai ir atleidžia nuo WPA darbų. O kiti turėjo darbus anglies kasyklose ir dirbo. Tai nekatrė ir negrįžta į tą seną kasyklą. Mat, per ilgą laiką buvo nedirbama, tai daug vietų užgriūta akmenų iš viršaus ir negalima prieiti prie anglies vietų ir tą anglį išimt.

Išsiplūdimo Argumento Nelaimėsi, Ponas Grigaitis!

(Tąs nuo 2-ro pusl.)
tus" pavadinome "ultimatumais." Jei jis žino tam tinkamesnį vardą, tegul painformuoja ir mus. Dėl pavadinimo nesipešime neigi reikalinga svaidytis "melagiais".

Dar vieną dalyką Grigaitis iškelia savo straipsnyje, kuris, mano manymu, reikalauja platesnio paaiškinimo, būtent: Kongrese viskas buvę daroma susitarimu. Pažiūrėsim, kas pirminis tas "težj" salaužė.

"R. Šniukui reikalaujant, L. Jonikas prizadėjo sušaukti posėdį. Bet du kartu posėdis buvo atidėliojamas, ir kai trečią kartą L. Jonikas atsisakė į posėdį atvykti, tai centro komiteto dauguma nutarė posėdį atlaikyti be jo."

Čia jis kalba apie "posėdį" rugsėjo 6 dieną. Rugsėjo 4 dieną, ALK Chicago skyriaus piknike, sutariau su p-le Mikužiute, kad nei man, nei jai minimas vakaras nėra patogus, nes kaip tik pripuola SLA kuopų susirinkimai. Ant rytojaus apie tai telefonu pranešiau R. Šniukui. Kiti komiteto nariai visai nieko nežinojo apie Grigaičio ruošiamą posėdį, nes nei Šniukas, nei

Grigaitis nepranešė nei Abekui, nei Šarkiuui. Sužinojom tik už kelių dienų, kada "Naujienuose" tilpo ta provokatoriška "rezolucija" ir paskelbimas, jog Kongresas jau "likviduotas".

Ar ir tas atlikta "susitarimu," ponas Grigaitis? Pagaliaus Grigaitis išdėdžiai pareiškia, jog "Nei Abekas, nei Jonikas, nei Šarkiuonas neturi jokios teisės kalbėti ALK vardu."

Koliai tie žmonės kalbėjo ALK vardu visgi buvo visuomenėje pasitikėjimas, nes jie tom pareigom buvo išrinkti visuomeniškame suvažiavime. Bet kaip bus dabar, kada tuo vardu į visuomenę prabilo nei kieno nerinktas? Ir dargi prabilo tokiu tonu, "kad visi skyriai prisiųstų p-lei Mikužiutei esančius jų išduose pini-gus..."

Kaip sau nori, p. Grigaitis, bet juk už finansus kada nors turėsite išduoti atskaitą, ar ne? Norėsi ar ne, visuomenė to reikalauja. Tai tiek šių metų. Daugiau į nešvarius užsi-puldinėjimus neatsakysiu. Perdaug brangus mano laikas ir vieta spaudoje.

L. Jonikas.

Antra, ir oras mašinų varomas iš viršaus žemės į gylį žemės per tuos griuvėsius negali pasiekti vietų, kur reikia dėl kvėpavimo žmonėms.

Cevėrykų išdirbystė šių metu jau pagerėjo darbai. Nekatrė darbininkai ir pilną laiką išdirba. Dirbant nuo kavalkų, uždarbis nelygus. Vieni daugiau, kiti mažiau gali užsidirbti. Nauji mokiniai į savaitę ne mažiau kaip \$10 gauna.

Myterių fabrikas dabar dirba gerai, pilną laiką, ir dirba 1,000 darbininkų.

Visokių mašinų fabrikas dirba gerai ir išdirba traktorius, ūkių žemei išdirbt visokių mašinų.

Fabrikėlis, kuris gamina žolei pjaut mašinėles, dabar dirba pusėtinai gerai. Turi užsakymą mašinelių dėl ateinančio meto. Mokestis mažas, 25c į valandą gaunamas man sakė vienas darbininkas. "O gal ir kiti tik po tiek pat ten gauna, kaip ir aš," jis sako.

Boilerių ir kaminų išdirbystė jau nedirba. Tyku, stovi trobesiai tušti sau ir tiek. Sakko, kad kompanija išskėlus kur tai į kitą miestą tą savo išdirbimą. Mat, čia buvo uni-jas. O virš minėtos visos išdirbystės be jokios unijos dirba. Ir čia da iki šiol negali suorganizuoti į uniją darbininkus.

Miesto galvos svarsto, kad įleisti kokią kompaniją su švaria išdirbyste ir kur tai apie ežerą pastatytą tą išdirbystę. Tai, girdi, būtų darbo dėl jaunų žmonių ir miestams, valstijos sostinė, kultų.

A. Čekanauskas.

Eltos Žinios iš Lietuvos

Kaunas, Elta. — "Lietuvos Aidas" straipsnyje "Geriausios žmonės—Vilniai," be kt., rašė: "Visa, ką mes turime gerą, duokime ir Vilniaus krašto lietuviui. Mūsų amžinoji sostinė Vilnius turi susilaikyti tik sąžiningiausia, pavyzdžiausia valdinišką. Tik tikrieji kultūros patikėtiniai turi reikšti savo žodį ir darbą Vilniuje. Mes nesame šventieji, kad neturėtume net pažaisios sąžinės žmonių, kurie vis tik gali eiti vienas ar kitas pareigas ir gyvena savo suterštą dieną iš visuomenės malonės. Tokie žmonės Vilniuje neturėtų turėti jokio viešo ir atsakomojo darbo. Mes turime tiek daug sviesių žmonių visose srityse, kad jų reikalingas buvimas Vilniuje bus svarus laidas kultūros gyvenimui."

Kaunas. — Susisiekimo ministerija nutarė Vilniaus grįžimui prie Lietuvos paminėti išleisti pašto ženklus, kuriems projektas jau paruoštas.

Kaunas. — Lietuvos Bankas tuojaus po kariuomenės įžy-

Bayonne, N. J.

Svarbios Lietuvos Klausimu

PRAKALBOS

Ivyks Šį Sekmadienį
Lapkričio 19 November
PARAPIJOS SALEJE
15 E. 23rd Street

Bus Žymūs Kalbėtojai

KUN. STONIS

Vietos Klebonas

ROJUS MIZARA

"Laisvės" Redaktorius

JUOZAS TYSLAIVA

"Lietuvos" Redaktorius

Pradžią 4 val. po pietų

giavimo stiegs Vilniuje banko skyrių.

Kaunas. — Numatoma Lietuvoje likviduoti ir išparceliuoti savanoriaus ir mažesniams valdžios iki šiol laikytus pavyzdinguosius ūkius ir ty privačių savininkų, kurie tuos ūkius nepavyzdinai vedė, paliekant savininkams įstatymu numatytą normą.

Roma. — Mussolinis sakė universitetų studentams, kad šalia knygos jie turi laikyti šautuvą.

PRANEŠIMAI IS KITUR

WORCESTER, MASS.

Koncertas ir šokiai įvyks šeštadienį, gruodžio 9 d., 7 v. v., Liet. Svet., 29 Endicott St. Įžanga 45c. Ruošia LMS 2-ras Apskr. Prašome įsitemyti dieną ir dalyvaukite parengime. — Kom.

PITTSBURGH, PA.

LDS 145 kp. rengia vakarienę, 17 d. gruodžio, LMD Svet., 142 Orr St. Pradžią 6 v. v. Komisija prašo kitių organizacijų nieko nerengti tą dieną, bet kviečia dalyvauti vakarieneje. Kitose laidos bus plačiau aprašyta. — E. K. Slekienė, Sekr.

HUDSON, MASS.

Laisvės Pašalpinė Draugija rengia metinį balių ir šokius. Šeštadienį, lapkr. 18 d. Liet. Piliečių Klubui Svet., 17 School St. Pradžią 7 v. v. Kviečiame vietinius ir iš aplinkės dalyvauti. Gies J. Tamulionio Orkestra iš Nashua. Bus gėrimų ir užkandžių. Tikietas 35c. Kviečiame dalyvauti. (271-272)

WORCESTER, MASS.

Sekmadienį, 19 d. lapkr. LLD 11 kp. rengia metinį bankietą, Olympia Park Svetainėje, įvyks 5 val. vakaro. Bus ir muzikalis programos. Visi skaitytiniai ir rėmėjai prašomi skaitlingai dalyvauti. Įžanga 50c.—Rengėjai. (271-272)

ROCHESTER, N. Y.

Išgirskite Robert Minor kalbant, nario Nacionalio Komiteto, Kom. Partijos. Prakalbos rengiamos apvaikšioti 22 m. sukaktį Rusijos revoliucijos. Šeštadienį, lapkr. 18 d., 8 val. vak. Labor Lyceum Svet., 580 St. Paul St. Kom. (271-272)

MINERSVILLE, PA.

LLD 14 kp. susirinkimas įvyks lapkr. 19 d., 7 val. vakaro. Prašome narių dalyvauti, bus balsavimas Centro Komiteto ir kiti svarbūs tarimai. Kurie dar neužsimokėję duokles, prašome užsimokėti. — Kom. (271-272)

WILKES-BARRE, PA.

LLD 43 kp. rengia bankietą pamirėjimui dienraščio "Laisvės" 20 m. sukaktį. Įvyks sekmadienį, lapkr. 19 d., 325 E. Market St. Pradžią 6 v. v. Šiame bankiete bus Pig Roast ir kitokio maisto. Gerų kalbėtojų. Muzika šokiams. Įžanga 30c. Kviečiame visuomenę dalyvauti. (271-272)

PATERSON, N. J.

LLD 84 kp. susirinkimas įvyks lapkr. 19 d., 2 val. po pietų, Bakanausko Svet. Visi nariai dalyvaukite, ypatingai tie, kurie dar šių metų knygą neatsimė. — Valdyba. (271-272)

LLD 7-to APSKR. METINĖ KONFERENCIJA

LLD metinė konferencija įvyks gruodžio 17 d., Liet. Piliečių Klubui kambaryuose, 376 Broadway, So. Bostone. Pradžią 11 val. ryto. Visos

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maurer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
Geras Patryč Barberiai

Lietuvių Kūro Kompanija
DEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
I JOSŲ SENĄ AR-NAUJĄ SILDYTUVA
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmėruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokymus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-1661

kuopos malonėkite išrinkti delegatus į šią konferenciją, nes yra svarbių dalykų aptarti. Delegatai malonėkite pribūti laiku. — D. Lukienė, Sekr., 43 Austin St., Worcester, Mass. (271-272)

CHESTER, PA.

ALLD 30 kp. vakariene įvyks sekmadienį, lapkr. 19 d., 6:30 v. v. Liet. Klubui, 4th ir Upland St. Bus šokiai prie geros muzikos ir gero gėrimo. — Kviečia Kom. (271-272)

HARTFORD, CONN.

Sekmadienį, lapkr. 19 d., bus apvaikšiojimas Rusijos Revoliucijos 22 m. sukaktuvių. Kalbės Kom. Partijos Centro Komiteto narys, bus dainininkų ir lošėjų. Todėl visi kviečiami dalyvauti, Odd Fellows Hall, 420 Main St. Pradžią 8 v. v. Įžanga 25c. (271-272)

GREAT NECK, N. Y.

Liet. Amerikos Piliečių Klubas rengia Balių, Šeštadienį, 18 d. lapkr. A. ir J. Kasmočių Svet., 91 Steamboat Rd., pradžią 7:30 v. v. Šokiams gies G. Kazakevičiaus orkestra iš Brooklyno. Įžanga: 40 centų, iš anksto perkant 35c. Bus leidžiama du kalakutai laimėjimui. Kviečiame skaitlingai dalyvauti. — Kom. (271-272)

LICENSES

NOTICE is hereby given that License No. RL 2627 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 170 Stayveant Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
WILLIAM LOMICIO
& LEO PROCK
Stayveant Bar and Grill
170 Stayveant Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. CTR 20 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 796-792 Broadway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
LORRAINE CATERING CO., INC.
790-792 Broadway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RB 1412 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 75 of the Alcoholic Beverage Control Law at 47 Brooklyn Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ALEXANDER SHAPIRO
& PHILIP EPHRAIM BLOCK
47 Brooklyn Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7739 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 536-56th St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
EDWARD HERBERT
536-56th St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5362 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 536-56th St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
CARMELA BORTONO
536-56th St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 1742 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 536-56th St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
JOHN PERROTTO
536-56th St., Brooklyn, N. Y.

1940

Naujausi ir gražiausi Dariaus ir Girėno seniniai kalendoriai, atvaizduojanti abu lakūnus, jų tikrą orlaivį Lituanica ir Soldino mišką, spausdinti keturiomis spalvomis, 15 x 20 didumo, labai puikus artisto J. Arlausko piešinyje. Gražiausia Kalėdinė dovana pasilutimui Lietuvon. Kaina 25c už vieną. Užsakant pažymėkit kokiais norit mėnesiais, lietuviškais ar angliškais.
Agentai, norintieji pardavinėti, arba bizneriai, kreipkitės dėl informacijų šiuo adresu:

Standard Calendar Co.
332 W. BROADWAY
So. Boston, Mass.

Tel. TR0bridge 6330
Dr. John Repshis
(Rep'ys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampus Inman Street
arti Central Skvero,
CAMBRIDGE, MASS.
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais
10-12 ryte

NOTARY PUBLIC Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Nullidimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už priemamą kainą.

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Cahel ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

Office Phone EVERgreen 8-1090 Inside Phone EVERgreen 4-6485

F. L. U. S. H. I. N. G.
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.
Open Day and Night
Managed by **RHEA TEITELBAUM**
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day & night, Saturday night 75c
Special Rates per Week
LADIES' DAYS Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

Odos, Kraujo ir Nervų Ligos Gydamos
Abelinas Silpnumas, Chroniški Skauduliai, Skilvio ir žarnų ligos, Hemorrhoidai (sėdynės kraujavimai) ir kiti Mėsazarnės nesveikimai, Inkstų ir Pūslės vargal ir kitos staigos ir chroniškos ligos. Gydoma Vyrų ir Moterų. Jeigu turite nesveikumą, kurio nesuprantate, kreipkitės su pasitikėjimu į Dr. Zins. Leiskite man išaiškinti jūsų sveikatos stovį be jokios prievoles jūsų pusės. Ištyrimas dovanai.
Daroma Kraujo ir Šlapimo Tyrimai, X-Splinduliai išaiškinti jūsų sveikatos stovį be jokios prievoles iš
DR. L. ZINS Istaiga 30 metų
110 EAST 16 ST., NEW YORK, N. Y.
Tarp Union Sq. ir Irving Pl.
VALANDOS 10 A.M.-8 P.M.—Sekmadieniais 10-2.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

15-ka Apdegę Gaisre

Iškylus gaisrui apie 1-mą val. ryto, šešių šeimynų name, 278—57th St., Brooklyn sekcijoje, vadinamoj Bay Ridge, 15 asmenų apdegę ar šiaip sužeista. Šeši išgubęta į ligonines, o kiti apžiūrėti gatvėse ir taksėse įtaisytose pirmos pagalbos stotyse. Nukentėjo ir 1 gaisragesis. Gaisras kilęs eksploatavus aliejiniam pečiui. Pagelbą pasaukė praeivis.

Lincoln Brigadai Reikia Skubios Pagalbos

Abrahamo Lincolno Brigados Draugai atsišaukia į visus geros valios žmones skubios pagalbos Amerikos liuosnoriams, gynusiems demokratiją Ispanijoje.

Pirmiausiai, jie prašo sugrąžinti parašų blankus ir pinigų, kurie jau surinkti ir, kur dar galima, skubiai parinkti daugiau aukų. Parašais jie tikisi išgauti įsileidimą keletos sveturgimių Amerikos liuosnorių, dabar sulaukty Ellis Saloj, o pinigai reikalingi darbui sulauktyti nuo deportacijos, taipgi kelionės lėšoms tiems, kuriuos Chiles valdžia sutiko priimt ton šalin.

Maspethiečiai Kviečia

Lietuvius Maspetho ir jo apie linkės dalyvaut svarbioj pramogoj, kuri įvyks jau šį šeštadienį, lapkričio 18, W. Zabielskių svetainėj, 61-38—56th Rd. Pradžią 8 val. vakaro. Įžanga 75 centai. Muzikos nebus. Rengėjai atsilankiusiems svečiams žada skanaus maisto, gėrimo: taipgi bus ir kalbų bėgama klausimais.

Rengia ALDLD 138-tos kuopos moterys ir vietinė K. P. kuopelė. Rengėjai.

Louis Weiner, 20 m., nūrė į šaltą vandenį ir per 150 pėdų išvilko krantan besipardandčią tūlą Mrs. Moskowit, 62 m., norėjusią nusizudyti.

A. Lukashuk, 50 m., WPA darbininkas, paslydęs prie krašto stogo nukrito nuo 6-to aukšto kieman, 816 E. 9th St., N. Y., kur jis gyveno. Užsimušė.

Knitting Mills, Inc., patalpose, 81 Varet St., nakčia iškilus gaisrui iššaukta 3 kompanijos gaisrininkų. Gyventojai buvo priekiti ir pasirengę bėgti, jei gaisras persimetų į apylinkės namus.

Paskutinės Lenktynės į Miesto Tarybą

Ketvirtadienį balsų skaitliavimas jau pasijrė gerokai link pabaigos ir buvo numatyta, kad jis penktadienį ar šeštadienį pasibaigs.

Paskiausia buvo išimtas iš lenktynių Peter V. Cacchione, įrašymu gavęs 24,631 balsą. Jo antro pasirinkimo balsų didelis dalis, apie 10,000 (buvo nebaigta rokuoti), priskaitoma fusionistei Mrs. Earle.

Didžiama Cacchionės antro pasirinkimo balsų, beje, buvo paduota už Benjamin F. Butler, Jr., vienatinį negrą kandidatą, irgi ėjusį fusionistų tikietu. Tačiau Butleris, gavęs už Cacchione mažiau balsų, jau buvo anksčiau eliminuotas, tad tą balotų trečio pasirinkimo balsai buvo perduoti už Mrs. Earle.

Beje, geroka dalis antro pasirinkimo balsų Cacchionės balotuose buvo paduota ir už darbiečius: Belsky gavo 1,954; Armstrong 2,247; Laidler 2,761.

Darbo Partijos viršininkams šiomet prieš rinkimus taip begėdiškai išėjus už karą ir prieš komunistus, Komunistų Partija nebuvo užgryus jokių kandidatų antro pasirinkimo balsams, agitavo tik už Cacchionės įrašymą.

Patys darbiečiai kandidatai kritiškai daboją vieni kitų balotus. Jie vedė neorganizovtas, atskiras kampanijas, nerūdami plano, kas turėtų būti pirmu, antru, trečiu, visi patys norėdami būti pirmu.

Tokiu būdu dabar, baigiantis lenktynėms, visi stovi arti lygiomis ir nežinūrint, kad per visus tris bendrai turi daug balsų, tačiau belikus 11-kai kandidatų sąrašą, dar buvo neužtikrinta, ar kuris iš jų laimės prieš likusius su jais lenktynėse 1 demokratą ir 1 republikoną.

Jei demokratai laimės 5-kias vietas Brooklyn, kaip numatoma, kad gali atsitikti, jie turės Miesto Taryboj parlamentarinę didžiumą, galinčią atmetst majoro sprendimą (veto) Tarybos priimtais klausimais.

Federalis teisėjas John W. Clancy nusprendė, kad J. V. Jūrininkystės Komisija turi išmokėti jūrininkui Edmund Shelton, 33 metų, \$48,000. Jis likosi visam amžiui paliegiu po parpuolimo ant komisijos laivo West Calumb pereitais metais.

Kaip Mes Mokinamės Lietuviškai?

Iš laikraščių tenka matyti, kad buvo steigama ar gal ir įsteigta vienur ar kitur lietuviška mokyklėlė — lavinimuisi lietuvių kalbos ir rašybos. Bet jokių pranešimų apie jas daugiau nesigirdi. A pie Brooklyn A. Z. Mokyklėlė galima pasakyti ve kiek: Mūsų mokyklėlėj vidutiniai lankosi apie 30 mokinių; bet jeigu pranešama, kad bus rodoma krutami paveikslai—tada susirenka apie 40 studentų. Po vieno tokio pagarsinimo apie krutamus paveikslus į mokyklėlę atėjo naujas studentas — pusėtinai susivėjęs, murzinas, dar vienas ir poakis nabago apkaustytas; ant krutinės užsikabinęs kažkokią detektivo blek... Paklaustas, — kaip jo pavardė? — jis nežinojo. Pasirodo, kad tai buvo italukas. Tiek to su tuo.

Kadangi mūsų tokia mokyklėlė nepivaldoma, tad joje ir drausmės jokios nėra įvesta. Kitas jau va, studentas pusėtinai paaugęs, jau geras pusbernis sėdi sau mokyklėlėj ir daro iš popierio orlaivius, o paskiau leidžia juos skraidyti. Kitas jau norėtų net ir paromansuoti...

Su mūsų mergaitėmis mokinėmis biskuti kitaip yra. Tiesa, yra jau nemažai mergaičių — gal už metelių, kitų, iš jų mokinių jau bus kai kurie ir jaunamartė, bet jeigu būti premija skiriama už mokslą, tai ją gal būt gautų ne pačios vyriausios amžiumi, bet kai kurios iš jaunesnių.

Norint, kad vaikai neišmaršuotų iš mokyklos, ir kad bent kiek prasilavintų kalbos ir rašybos, — tai reikia mokytojai būti apsuksiam. Bile kokį "Santa Claus" atvedus ir patačius mokytojai tai nieks neišeis — arba mokiniai pamirš ir ką mokojo lietuviškai, arba išmaršuos visai iš mokyklėlės.

Šiuo tarpu mokiniai, berniukai ir mergaitės, smarkiai mokinasi eilutes; nes mokyklėlės komitetas ir mokytojas pranešė, jog neužilgo įvyks parengimas, "Laisvės" svetainėje. Atrodo, kad šiomet mokiniai parengime dar puikiau pasirodys, negu pernai kad pasirodė.

Mokiniai už mokslą nemoka nieko, net ir už krutamus paveikslus nieko nemoka. Todėl, kada bus parengimas, tad reikės mokiniam bent po vieną ar porą įžanginių bilietų parduoti, kad būtų pasekmingas parengimas, tuomet pasidarytų kiek pinigų.

Girdėjau komitetą kalbant, kad ruošiasi vieną kurį šeštadienį suorganizuoti vaikus ir vestis kur nors į Gamtos Muziejų New Yorke. Gal būtų ir puikus dalykas. Pažiūrėsime. Kai kurie mokiniai pakuždomis vienas kitam sako: —Ale pernai per žiemą vis linksniajom: "arklys," "Nemunas," "Vilnius," "plaukai," "taukai"; šiomet ir "all over again"... tą patį ir tą patį linksniaujam ir linksniaujam.

Gal būt tas ir tiesa. Bet kad mes turime tik sykį į savaitę, ir tik vieną valandą tokią pamoką, ir tai dar ne visi "šėyrai" mokinamės. O lietuviška gramatika, sakoma, pusėtinai sunki. Sako, kad net kai kurie ir redaktoriai jau ir žilų plaukų susilaukę, o dar vis mokinasi linksniauti, ir dar vis kaip kada suklūva...

Komitetas ir mokytojas vis

giria, kad už trumpo laiko gausime labai įdomų elementorių — J. Jurginio, iš Lietuvos atvažiavusio jauno svečio parašyta; mes laukiame, kada bus gatavas tas elementorius. Ex-Mokiny.

Paskutinis Užkvietimas

Iškilmingi pietūs įvyks 19 d. lapkričio, šį sekmadienį, 419 Lorimer St., "Laisvės" svetainėj. Pradžią 1 val., pietų laikui. At tikieto pažymėtas laikas yra biskj suvėluotas, tad prašome visus susirinkti čionai skelbiamu laiku, 1 val. Anksčiau atėjusieji dar galės tikietų nusipirkt ant vietos. Tikieto kaina \$1, vien šokiams 25c. Rengia LLD 1-ma kuopa. Reng. Komisija.

LMS CK SUSIRINKIMAS

Liet. Meno Sąjungos C. Komiteto susirinkimas įvyks at einantį antradienį, lapkričio 21 d. Pradžią lygiai 8 val. vakare. Vieta—"Laisvės" patalpoje.

Komiteto bei komisijų nariai kviečiami visi dalyvauti, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui.

P. Balsys, LMS C. Pirm.

ABU SUSIRINKO

M. Papas, 17 m., pasiran-davojo arklį su lengvu vežimėliu ir ėmė važiuoti. Arklys pasibaide, išmetė važnyčią ir nudūmęs prie Lenox Hill ligonbučio, N. Y., sustojo policistui stabdant. Už kelių minučių ten atvežė ir sužeistą Papasą.

James Melton, 19 m., 462—63rd St., sulauktytas kaltinimu užpuolus ir apipiešus Whelan vaistinyčią ant \$8. Jisai sakęsis plėšęs iš desperacijos dėl negalėjimo gaut darbo.

Nuteistų mirt elektros ke dėj S. Markmano ir D. Goldbergo liudininkas N. Becker dabar sako, kad jo liudymas, kuris prisidėjo juos nuteist mirtin, buvo neteisingas. Byla atnaujinta.

Sekamais metais newyorkiečių auto žymės (plates) turės tas pačias varsas, tik atvirkščiai—lentelės juodos, numeriai apelsinavi. Ir vėl garsins Pasaulio Paroda.

PARDAVIMAI

Parsiduoda 4 šeimynų akmeninis namas, randasi ir dvj krautuvės. Name randasi gyventojai. Du blokal nuo traukinio. Pigiai parsiduoda. Prašome kreiptis pas: Stoll, 1564 Kimball St., Brooklyn, N. Y. (272-274)

REIKALAVIMAI

Reikalinga pusamžiaus vyro dirbt ant ūkės ir prie namų taipgi ir gyvulių prižiūrėti. Reikalaujame, kad žmogus būtų blaivininkas ir netingnis. Su alga susitaisykime. Rašykite: Mary Bubenick, R. D. 5, Richfield Springs, N. Y. (272-274)

WPA Koncertas

WPA Muzikos Projektas ruošia eilę simfonijos koncertų, kuriuose bus pildoma žymiausių pasaulinių kompozitorių kūriniai, taipgi geriausių pačių WPA artistų kompozicijos.

Pirmas koncertas įvyks lapkričio 19-tą, 8:45 vakaro, Washington Irving High School auditorijoje, 16th St. ir Irving Pl., N. Y. Įžanga 25c ir 55c.

Lietuviams Komunistams

Penktos kuopos susirinkimas įvyks šį pirmadienį, lapkričio 20-tą, 8 val. vakaro, "Laisvės" salėj. Bus trumpas pranešimas iš praėjusių rinkimų. Visi nariai dalyvaukite. Valdyba.

SUSIRINKIMAI

LDS APSK. VALDYBAI LDS 3-čio Apskričio senos ir naujos valdybos susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 19-tą, 11:30 ryto, 419 Lorimer St., Brooklyn. —J. E. Gužas. (271-272)

PRASIDEDA PAMOKOS Lietuvių klasė mokintis anglų kalbos ir rašybos pirmą pamoką bus lapkričio 21-mą, 7:30 v. vak., Eastern District High School, kampas Marcy Ave. ir Rodney St., Brooklyn, Mokinia veltui. Visi norinti mokintis kviečiami pribūt. —L. M. A. Klubas. (271-274)

BROOKLYN LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikūs steliaus su naujausiais įtaisymais. Keturių bolų alleys. KAINOS PRIEINAMOS 949-959 Willoughby Ave. Tel.: Stagg 2-3842

Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS 50 Court Street Brooklyn, N. Y. Tel. Triangle 5-3622 168 Grand Street Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 8-7179

Dr. J.J. Kaškiaučius

Telefonas: Humboldt 2-7064 530 SUMMER AVENUE, Artl Chester Avenue NEWARK, N. J. VALANDOS: 2—4 ir 6—8. Nėra valandų sekmadieniais.

LeVANDA

FUNERAL PARLORS Incorporated J. LeVANDA E. LeVANDA (Tėvas ir sūnus Levandauskai) UNDERTAKER 337 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.

Dėkų Šventės Išpardavimas Namų Rakandų Krautuvėje A. WEITZNER

301 Grand Street Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-6673

MES TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ Divonų—Carpet Rugs

● Amerikoniškų, aziatiskų, chiniškų reprodukcijų vėliausių madų, ir visokių dydžių—slės. ● Pirkitės divonus dabar, o mes palakysime iki jums jie bus reikalingi. ● Jūs sutaupysite nuo \$5.00 iki \$25.00, jeigu pasinaudositė šiuo išpardavimu—sale. ● Mažumai divonukai nuo 89c ir aukščiau. Jei atsiņeštė šį skelbimą, tai gausitė \$1.49 vertės divoną už 89c.

KALĖDŲ IR DĖKŲ ŠVENČIŲ IŠPARDAVIMAS

Mes apsirūpinome dideliu pasirinkimu karpetų, nepaisant grėšiančio karo pavojaus, ir galime parduoti taippat žemomis kainomis, kaip ir prieš karą. Pasinaudokite proga ir pirkite dabar žemomis kainomis.

Mateušas Simonavičius

Gražiai Įrengta Susijėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyn, už-eikite susipažinti. 426 South 5th Street Blokas nuo Howes elevatorio stoties

Kiekvieną savaitę karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdara nuo 1 valandos dieną iki vėlaai.

Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 4-9308

NAUJAUSIOS RUDENS MADOS VYRŲ IR JAUNŲ VYRŲ SIŪTAI ir OVERKOTAI

Jei jūs esatė patiklus dėl madų ir dėl kokybės drabužių, tai jūs turėtumėtė atsilankyti į mūsų krautuvę, ir pritaikymu modeliui.

Mes turime stų pritaikymui visokio naujimo žmonėms. Virš 30 metų patyrimas rinkimuose vilninių drabužių. Mūsų kainos yra labai prieinamos todėl, kad mes cash perkame drabužį dideliais kiekiais.

Siūtai ir Overkotai Vyrų ir Jaunim Vyrų Vertės \$22.50 už \$16.50 Vertės \$25.00 už \$19.50 Vertės \$30.00 už \$22.50

Jūsų atsilankymas į mūsų krautuvę įtikins jus, jog mūsų

NARINS SONS

670 Grand St., corner Manhattan Ave. Brooklyn, N. Y. drabužiai yra puikiausios rūšies.

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI Gaminami Europiškio ir Amerikoniškio stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirt kopūstai ir barščiai. Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgijų ir daržovių, virtų ir žalių.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS KABARETAS

STANLEY MISUNAS Savininkas Muzika ir Floor Show kiekvieną penktadienį ir šeštadienį Degtinės, Korjakai, Vynai, Alus ir Valgiai PARAMOUNT CABARET 473 Grand St. Brooklyn, N. Y. Prie R. K. O. Republic Teatro

SKELBKITES "LAISVEJE"

IŠKILMINGI PIETŪS

Rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 1 Kuopa Įvyks šį Sekmadienį Lapkričio 19 November Pietūs bus duodami 1-mą val. dieną. Įžanga \$1.00 LAISVĖS SVETAINEJE 419 Lorimer St. Brooklyn, N. Y. George Kazakevičiaus Orkestra Gros Šokiams Šokiai po pietų. Šokiam įžanga 25c. Prašome įsitemyti, jog bus ne vakarienė, bet pietūs Pradžią 1-mą valandą dieną Bus duodama labai geri valgiai ir, kaip matote, bus gera muzika šokiams. Tad malonėkite skaitlingai atsilankyti.

Manhattan Liquor Store

264 Grand St. Brooklyn, N. Y. (Kampas Roebing St.) Tel. Evergreen 7-1045 License No. L. 886

Tilrai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likierius Reikia Pirkti Patinkamoj Krautuvėj.

Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISOKIŲ RŪSIŲ GERIMŲ

